

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

I/125. »S MOST A DOLOGRA« 8,10 Ft

AZ ORSZÁGGYÜLÉS MEGKEZDTE MUNKÁJÁT

Járatlan úton — páratlan vállalkozás

Szűrös Mátyás elnökletével kedden délelőtt 10 órakor megkezdte munkáját az Országgyűlés szeptemberi ülészsaka, amely várhatóan péntekig tart. Az október közepére tervezett folytatásakor a háromoldalú tárgyalásokon született sarkalatos törvénytervezetek is napirendre kerülnek.

Az ülészak megnyitására az elhunyt képviselők megüresedett helyére fehér székfűket helyeztek el.

Az Országgyűlés elfogadta dr. Hamvas Katalin, dr. Mondok Pál és dr. Várkonyi Péter mandátumáról való lemondását. A megüresedett képviselői helyek betöltésére a képviselők dr. Debreczeni Józsefet, dr. Fodor Erzsébetet, dr. Marx Gyulát, dr. Raffay Ernőt, Roszik Gábort, Varga Lajost igazolták országgyűlési képviselőnek.

Roszik Gábor a most mandátumot kapott képviselők nevében kifejezte meggyőződését, hogy a demokrácia több évtizedes száműzetéséből tér vissza a Parlamentbe, s hála Istennek, a demokratikus ellenzék, amely évtizedekig a közéletben vagy a politikai életben csak illegálitásban lehetett jelen, most részt vehet a törvényalkotásban. Hangoztatta, hogy a magyar népben elementáris vágyakozás él a diktatórikus szocializmusból a demokráciába való átmenet megvalósítására.

Még a napirend elfogadása előtt Szűrös Mátyás szolt röviden a háromoldalú tárgyalások és a Parlament viszonyáról, illetve a sarkalatos törvényjavaslatok megvitatásáról. Emlékeztetett arra, hogy az előző ülészakon a kormány számos törvényjavaslatot visszavont amiatt, hogy az érintett témakörökben politikai egyeztető tárgyalások kezdődjenek az ország meghatározó politikai erői és mozgalmi között.

A kormány — folytatta Szűrös Mátyás — most a Parlament elé terjesztette a politikai egyeztető tárgyalásokon elfogadott elvek szerint a sarkalatos törvények javaslatait. Am mindenki számára egyértelműen elfogadott: az Országgyűlés alkotja a törvényeket, s ez így történik e tervezetek esetében is. Az Országgyűlés elnöke leszögezte: a Parlament történelmi feladata most az, hogy megteremtse hazánk felemelkedésének törvényi alapjait.

Ugyancsak a napirend elfogadását megelőzően, a sarkalatos törvények megtárgyalásának indoklásául kért szót Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke.

Világtörténelmi esélyt kaptunk a magyar történelmi és kulturális hagyományokból táplálkozó, ugyanakkor a kor követelményeinek is megfelelő új rendszer kiépítésére — kezdte beszé-

dét a kormányfő. Ennek kell alárendelni párt- és egyéni érdeket, választási időpontokat. A kormány feszített tempóban dolgozik, hónapok alatt tett meg olyan dolgokat, amelyekkel a korábbi kormányok sok-sok éven keresztül birkóztak.

Amit most e nemzet megpróbál, az páratlan vállalkozás. Járatlan az út, amire léptünk. A világnak tehát jó oka van arra, hogy figyelje, mire jutunk. Nekünk eközben nemcsak azt kell bizonyítani: képesek vagyunk-e arra, amit vállaltunk, hanem azt is, hogy magára a vállalásra méltónak bizonyuljunk-e. Méltóságot kell tehát tanúsítanunk és történelmi felelősségünkhöz méltó alázatot. A nemzet szolgálatának alázata át kell hogy hassa gondolkodásunkat, tetteinket.

Az elmúlt hónapokban felbukkant és felerősödött a vád, hogy a kormány és a parlament sietségét nem az átmenet szolgálta, hanem önmaga, a régi politikai struktúra átmentésének szándéka vezérli.

Súlyos vád, de vállaltuk, hogy felfüggesztjük a kemény munkával kidolgozott törvényjavaslatok benyújtását és megtárgyalását mindaddig, amíg azt a különböző pártok, szervezetek és mozgalmak magukkal és egymással megvitatják és kialakítják róla véleményüket.

A helyzet valóban rendhagyó, de rendhagyó a történelmi feladat is! A

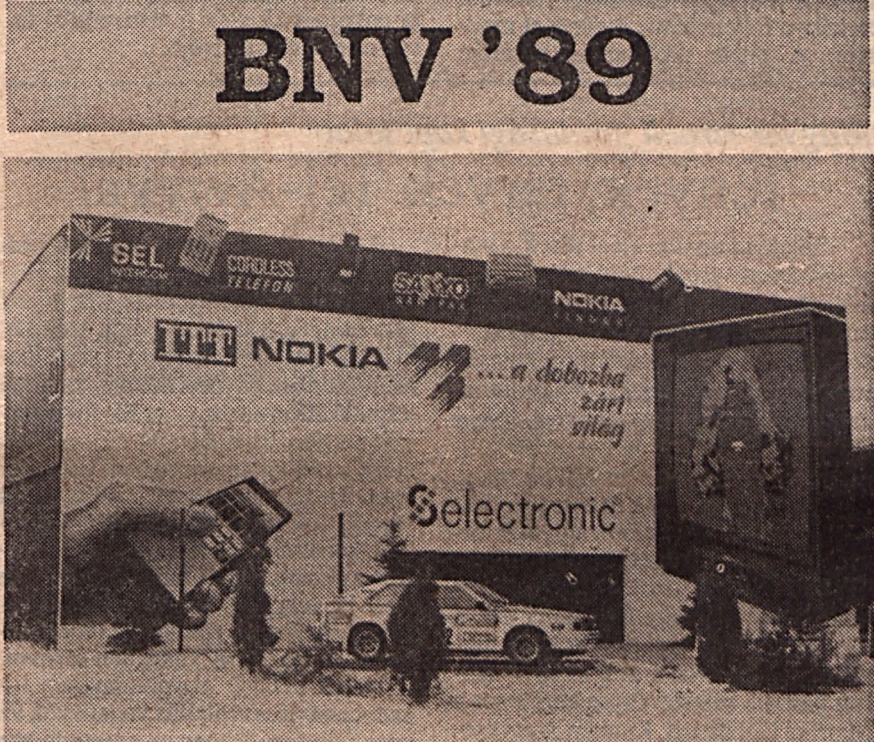
folytatás a 3. oldalon

A kevés is sok: öngyilkosok

(Okfejtés az 5. oldalon)

Állam álom a Duna mentén

(Írásunk a 7. oldalon)

A Selectronic cég pavilonja. Vásári tudósítások a 4. oldalon

MandÁTUM

Lesz-e ünnep október 23-án?

A hírek szerint a héten formálisan is ünneppé nyilvánítja az Országgyűlés október 23-át. Hogy az ünnepek között milyen helyet kap, az még nem dőlt el, de a „legnagyobb nemzeti ünnep” hivatalosan már nem lehet. Ez a hely már foglalt. Jó lenne, ha a képviselők most az egyszer hosszú távban gondolkodnának. Olyan törvény kellene, melyet akár húsz—harminc év múlva is szívesen vállalunk. Hogy ez nem volt mindig így, álljon itt egy példa harminckilenc évvel ezelőtől.

1950. Évi 10. számú törvényerejű rendelet április 4-ének, Magyarország felszabadulása napjának nemzeti ünneppé nyilvánításáról.

1.§ 1945. április 4. A legdöntőbb fordulat Magyarország ezeréves történetében és a magyar nép küzdelmeiben gazdag életében, mint az a nap, amelyen a dicsőséges Szovjet Hadsereg kiűzte országunk területéről a német fasiszták és a magyar csatlósaiak utolsó hordáit, felszabadította az egész ország területét az idegen imperialista megszállás és elnyomás alól, megnyitotta az utat hazánk igazi függetlenségének megteremtésére, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövet-

ségének megvalósítására, a népi demokratikus államhatalom kiharcolására, a szocializmus építésére.

2.§ Április 4. A magyar nép soha el nem múló hálójának, forró szeretetének, a baráti és szövetségi hűségének ünnepe, felszabadítója, példaképe, függetlenségének oltalmazója, a béke legfőbb öre és legerősebb támasza a Szovjetunió, a dicsőséges Szovjet Hadsereg, népünk és a haladó emberiség tanítója s igaz barátja a nagy Sztálin iránt.

3.§ Április 4. nemzeti ünnep, Magyarország legnagyobb nemzeti ünnepe, a magyar felszabadulás, a megbonthatatlan szovjet—magyar barátság napja.”

Bár a hatályos jogszabályok legutóbbi kiadása már nem közli a fenti szöveget, így tudom, még mindig érvényben van.

Kedves Képviselőim! Egy új — ünnepről szóló — jogszabály megalkotásakor legalább módosítani kellene ezt a régit, hisz az idő nagyon eljárt felette. Fogadják ezt egy állampolgár önálló indítványaként.

Györffy Árpád

Elszállt lehetőség után...

Törekvéseink Japánban

A japán kormány delegáció küldését tervezi Magyarországra a beruházási lehetőségek tanulmányozására, hogy hozzájáruljon a gazdasági reformok támogatásához — közölte az összes központi japán napilap és a Kyodo hírgyűjtés kedden, beszámolván Nakajama Taro külügyminiszter és magyar partnere, Horn Gyula New York-i megbeszéléséről.

A japán sajtó szerint Horn Gyula négy pontos csomagterv-javaslatára (amely a japán beruházások és a magyar export ösztönzésére, a külügyminisztériumok, az egyéb kormányzati szervek és a parlamentek közötti párbeszéd megélénkítésére, a közvetlen légi járatok beindítására vonatkozó) Nakajama Taro kifejtette, hogy Japán üdvözli a magyar gazdasági reformot és kész a folyamathoz segítséget nyújtani. A japán diplomácia vezetője

azonban nem adott azonnali választ a magyar export ösztönzésére és a közvetlen légi forgalomra tett javaslatra, sőt felhívta a figyelmet arra, hogy a Narita nemzetközi repülőtér rendkívül zsúfolt, és nagyon nehéz leszállási engedélyhez jutni.

Tokiói megfigyelők rámutatnak: nagy lehetőséget hagyott ki Magyarország akkor, amikor a hetvenes évek közepén — nem sokkal a Toyota autógyártás elindulása után — a Japan Airlines Hotel-System szálloda leányvállalata javaslatát is elutasította az akkori belkereskedelmi miniszter. A JAL szállodákat akart építeni Magyarországon, és közvetlen légi-összeköttetésre tett javaslatot. Az akkor magyar érvelés abból indult ki, hogy az olajválság okozta energiasokk után a nemzetközi turizmusnak nincs jövője...

Magyar-izraeli gazdasági kapcsolat

Tények, tervek Tel-Avivval

Várhatóan tovább élénkülnek a magyar-izraeli gazdasági kapcsolatok a két állam közötti teljes jogú diplomáciai kapcsolatok helyreállítása után.

Hazánk és Izrael gazdasági kapcsolatainak a diplomáciai kapcsolatok megújítását — 1967-et — követően sem szüneteltek teljesen. Azonban élénkítésük csak két éve kezdődött meg, amikor Magyarország és Izrael érdekvéviselői irodát nyitott egymás országának fővárosában. Ezt követően a gazdasági kapcsolatok is igen jelentős mértékben kiszélesedtek, jelzi ezt a tény is, hogy tavaly magyar hetet rendeztek Tel-Avivban, míg az idén nyáron hasonló rendezvényre került sor a Magyar Gazdasági Kamara szervezésében Budapesten. Exportunk az elmúlt évben mintegy 21 millió dollárt tett ki, míg Izraelből 10,6 millió dollár értékű árut importáltunk.

A magyar exportban főként a félkész- és a mezőgazdasági termékek dominálnak, Izraelből főként félkésztermékeket, mezőgazdasági cikkeket, számítástechnikai berendezéseket, valamint vegyipari árut importálunk.

A magyar vállalatok számára kedvező, hogy a nyár közepén lépett életbe az a kétoldalú megállapodás, amely szerint a magyar áruk — egy szűk sáv kivételével, amelyben Izrael saját iparát részesíti előnyben minden külföldi termékkel szemben — az EFTA-tagországokéhoz hasonló elbírálás alá esnek a közel-keleti országban. Ez konkrétan azt jelenti: hazánkat a kétoldalú kereskedelemben nem sújtják megkülönböztetések. További könnyítést jelent a kereskedelmi forgalomban az a tény is, hogy 16 meghatározott magyar termékre — például az örölt paprikára, a pvc-re, a Tungram-izzókra, valamint néhány alumíniumárra — kedvezményes elbírálás vonatkozik az izraeli piacon. S hogy ez az utóbbi kör újabb árucsoportokkal bővíthessen, további tárgyalásokot javasolt izraeli partnerének a Kereskedelmi Minisztérium. Izrael piacán igen éles a verseny, úgy tűnik azonban, ezt a konkurenciaharcot több magyar termelő is vállalja, mivel nemcsak az export növekszik dinamikusabban, hanem több közös vállalat létrehozásáról is folynak tárgyalások.

Sevardnadze tájékoztatója

Egyetértés helyett együttműködés

A szovjet-amerikai csúcstalálkozó megtartásáról létrejött megállapodást, a találkozó idejének hozzávetőleges meghatározását tartja Eduard Sevardnadze egyesült államokbeli tárgyalásai legjelentősebb eredményének. A szovjet külügyminiszter részletes tájékoztatót és értékelést adott az ENSZ székhelyén a Varsói Szerződéshez tartozó országok külügyminisztereinek.

Beszámolt arról, hogy a tárgyalások középpontjában a fegyverzetkorlátozás problémái álltak, amelyben a szövetségesekkel egyeztetett álláspontot

képviselt. Kiemelte, hogy lényegi haladást sikerült elérni a föld alatti atomrobbantások ellenőrzése és korlátozása ügyében, és közeledtek az álláspontok a vegyi fegyverek megsemmisítéséről kötendő megállapodást illetően is. A regionális kérdésekről folytatott véleménycserét hasznosnak nevezte a szovjet diplomácia vezetője.

Biztató jelként értékelte, hogy a felek kölcsönös szándéka az egyetértésnél többre, együttműködésre törekedni. Ha ez megvalósul, akkor véleménye szerint új fogalom — nevezetesen a „Wyoming szelleme” — kerül a politikai szótárakba.

Zucconi cukkolta kedélyek?

Jelcin és Pravda-pardon

Magányosan álldogált Viktor Afanaszjev, a Pravda főszerkesztője a Legfelsőbb Tanács ülésnek szünetében, miközben Borisz Jelcin a nemzetközi sajtó képviselőinek gyűlésében kijelentette: még nem bocsátotta meg egészen, hogy megsértette őt a központi pártlap. A szovjet reformisták zászlóvivője szerint nem volt meggyőző a Pravda szűkszavú bocsánatkérése, amellyel a La Repubblicara ígézett hátrányt a felelősséget az őt ért diszkreditálási kísérletért, és ennek alapján még az sem zárható ki, hogy a hasonló esetek a jövőben is előforduljanak.

A Pravda kevesek által óhajtott „új távlatokat” nyitott a glasznosztynak. Jelcint részleges mulatozóként tárta az olvasóközönség elé, s mint kiderült, nem vette a fáradságot, hogy előzőleg ellenőrizze a meglepő információkat. Kommentár nélkül, teljes terjedelemben ismertette az olasz polgári lap cikkét, amelyet éppen személyeskedő stílusa miatt fokozott óvatossággal illet volna kezelnie. Az írás nem annyira tartalma miatt keltett feltűnést; az olvasókat annál inkább érdekelte, vajon az újság szerkesztőit és a mögöttük álló politikusokat milyen indítékok vezették. Sokan Jelcin közelgő távozását jósolták, megállapítva, hogy az a reformista képviselő népszerűségét nö-

velné ugyan, de károkat okozna az átalakítás ügyének. A találgatások között szerepelt egy Jelcin vezette esetleges ellenzéki párt alakításának a lehetősége, amely azonban az eddig is feszült belpolitikai válságjelenségeket tovább erősítette volna.

Jelcin az Egyesült Államokban még jóslásra is vállalkozott, és több konzervatívnak nevezett politikus távozását ország-világ előtt kívánatosnak mondta. A központi bizottság ülése után kiderült, Jelcinnek két találatra volt a négyből: Viktor Csebrikovot és Vlagyimir Scserbickijt nyugdíjazták. Ugyanakkor kiderült, hogy Jegor Ligacsov és Vitalij Vorotnyikov — Jelcin az ő menesztését is követelte — az átalakítás politikai színpadán még nem játszotta végig a szerepét.

Az ügy egyhetes politikai hullámainak kézzel fogható következményei vannak: a moszkvai értelmiség egy része lemondta a Pravda előfizetését, s ez nyilvánvaló presztizsvesztés az egyetlen lehetséges igazság kimondását magának tulajdonító pártlap számára. A szovjet törvényhozás sem hagyhatta szó nélkül a Pravdának a bulvársajtó legrosszabb hagyományainak átvételére tett balsikerű kísérletét, és a parlament állampolgári jogokra és a glasznosztynra felügyelő bizottsága elmarasztalta a La Repubblica cikkének közléséért a szovjet párt központi lapját. A testület visszautalt egy korábbi cikkre is, amely a Szovjetszkaja Rosszija hasábjain jelent meg és egy lett politikusról közölt valótlán tényeket. S hogy a felsorolás ne legyen féloldalas, kipellengérezte Ukrajna, Szibéria és Közép-Ázsia néhány, hasonlóan egyoldalú írásoknak teret adó lapját is. A La Repubblica is elnézést kért Borisz Jelcintől, és tételesen megcáfolta egyesült államokbeli tudósítóját, Vittorio Zucconinak az állításait. Ez nem kapott teret a szovjet tömegtájékoztatói eszközökben.

Kaszab Zsuzsa
(Moszkva),
MTI-Panoráma

A VILÁG HÍREI

— Dr. Horn Gyula külügyminiszter, az ENSZ Közgyűlésének 44. ülésén New Yorkban Lonscar jogszólván, Nakajama japán, Major brit és Van Den Broek holland külügyminiszterrel tárgyalt. Partnerei megerősítették, hogy országaik rokonszenvvel követik a magyarországi politikai és gazdasági reformokat.

— Lengyelország nem járhat el olyan módon a keletnémet menekültek ügyében, ahogyan Magyarország tette, mert más a geopolitikai helyzete — vélekedett osztrák újságírókkal folytatott varsói beszélgetésében József Czyrek. Esetleges megoldásról közöl-

te: a lengyel vezetőket „emberiességi megfontolások fogják vezérelni”.

— Vietnam kambodzai csapatkivonásának nyilvánvaló befejezése ellenére sem tervezi kapcsolatainak rendezését Hanoival az USA, jóllehet az egymást követő amerikai elnökök éppen a csapatkivonáshoz kötötték a normalizálást. Erre csak abban az esetben hajlandóak, ha megállapodás jön létre a kambodzai politikai rendezésről.

— Az amerikai kormány washingtoni látogatásra hívta meg Mobutu Sese Seko zairei elnököt, mert az ő közreműködésével szeretné ismét sín-

re tenni az angolai rendezést — közölte az amerikai külügyminisztérium egyik tisztviselője.

— Moszkvában szeptember 20. óta többször tömegverekedés volt a helybeliek és a ZIL autógyárban dolgozó vietnami munkások között. A moszkvaiakban — látva a vietnami csoportok beszerzési akcióit az üzletekben — az a benyomás alakult ki, hogy az amúgy is hiánycikknek számító árut a vietnamiak vásárolják fel, akiknek joguk van arra, hogy havonta egyszer tíz kilós csomagot, évente egyszer pedig egy teli konténerrel küldjenek haza.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS MEGKEZDTE MUNKÁJÁT

Járatlan úton — páratlan vállalkozás

folytatás az 1. oldalról

parlament és a kormány megtette, amit vállalt, sőt többet is annál.

De nem teheti meg, hogy készséggel magára vállal olyan szerepet, amelynek eljátszásával egyúttal megingatja a mindenkor alkotmányos rend érvényessége iránti bizalmat. A kormány — és meggyőződésem, hogy a parlament akarata is tükrözi —, a nemzeti kerekasztal óhaja, hogy a demokratikus átmenet békés, az új Magyarország pedig közös építmény legyen. S ennek most a parlament és a kormány közös tevékenysége a bázisa. Kettőn alkotják azt a hatalmi centrumot, amelynek döntéseitől a gazdaság, a társadalom, az egész demokratikus átmenet sorsa függ! A kormány szilárdan eltökélt abban, hogy végigvigye ezt a folyamatot.

A már megindult választási harc a politikai és eszmei csatározások idejét hozta el. Nekünk azonban azt kell biztosítanunk, hogy a politikai átalakulás csatazajában is őrizzük az ország működőképességét és ragadjuk meg az előrelépést segítő lehetőségeket.

Ezt a kormányt a parlament választotta, a parlamentnek tartozik felelőséggel. És ha változott is a politikai helyzet, változott is a magyar társadalom politikai értékítélete, az új választásokig ez a parlament képviseli Magyarországot. A világ minden civilizált államában ez a rend.

Gyorsan kell dolgoznunk, de nem szabad megkerülnünk semmiben sem a törvényes parlamentet. Ezt a pártoknak, az ambiciózus új vagy régi politikai csoportosulásoknak is tudomásul kell venniük.

Ezért is helyezzük súlyt arra, hogy a következő hónapokban is a parlamentarizmus szabályainak betartásával történjék Magyarországon minden.

A kormány alkotmányos felelősséggel tartozik azért, hogy a közjogi intézmények rendszeresen működjenek, a Parlament el tudja látni alkotmányos feladatát.

Nemzeti felelősségünkön túl vezetve javasolom ezért: gondosan megvizsgálva az ügynevezett sarkalatos törvényeket, mielőbb emeljük azokat törvényerőre.

Nem tehetjük azt, hogy amíg a választások eldőntik a politikai hatalmi kérdéseket, addig a kormány kivár, vagy legfeljebb népszerű intézkedéseket igyekszik hozni.

Az utóbbi hetekben egyre többen értik meg: biztonság és kiszámíthatóság csak a változás által teremthető meg.

Az év során többször adott nyugdíjkiegészítésektől sajnos a szegények még szegények maradtak.

Ez a helyzet méltatlan és valóban tarthatatlan, ezért javasolom a tisztelt Háznak, hogy bizottságaiban vitassa meg az alacsony összegű nyugdíjjal rendelkezők számára decemberben egyszeri összeget, kétezer forintot jutassunk. Ahhoz, hogy ezt a pénzt az érintettek még karácsony előtt megkaphassák, a tisztelt Országgyűlésnek már októberben döntenie kell. A januári nyugdíjmelés mértékét és rendszerét pedig a költségvetésről és a társadalombiztosítás jövő évi gazdálkodásáról lefolytatandó viták során határozhatná meg.

Németh Miklós a továbbiakban bejelentette: azt is vállaltuk, hogy összerendezett formában is önök elé hozzuk, még ez év őszén a kormányzati stratégia legfontosabb elemeit.

Nem zavar bennünket az a hang, amelyik koncepció-nélküliséggel vádol, és az sem, amelyik azt mondja: minek már ennek a kormánynak stratégia! Mi nem saját magunknak, nem ennek a kormánynak gyártunk a hatalom megtartásához alibit, hanem az ország, a nép számára keressük a kibontakozás reális útjait.

Borsfai Zoltánné, Zala megye 8. számú választókerületének képviselője.

— Ez már a második ciklusom, 1980 óta vagyok képviselő.

— *Mi volt az, ami ma megragadta a figyelmét, amiben egyetértett, s mi volt az, amivel nem?* — kérdezem a régi szép időkre emlékeztető asszonykát, aki mint a társadalom sokrétűségének egyik jeles képviselője színes, tüde hangulatkép operatőrök számára (is)...

— Egyetlen dologgal nem értetem egyet, ez meg 1956. október 23-nak ünnepé nyilvánítása! Letárgyalni le volt, valóban a nemzeti megbékélés napja legyen, emlékezni is kell róla, de hogy még ünnepé is nyilvánítsuk, arra semmi szükség. Nekünk egy nemzeti ünnepünk már van, és ez pedig március 15-e.

— *Hangot is adott ebbéli véleményének?*

— Igen, a szavazatommal.

— *Miért nem állt fel, hogy elmondja ország-világ előtt, miért nem adta a szavazatához a nevét?* — *Nincs válasz. Tovább faggatom.* — *Ön hány ember képviselőjében ül itt a Parlamentben?*

— Harmincezerében.

— *Hogyan ítéli meg, hányan vélekednek a körzetében úgy, mint Ön?*

— Nem túlzok, ha azt mondom, legalább 25 ezren.

— *Tehát a velük való konzultáció alapján szavazott nemmel?*

— Egy része biztosan így gondolja. Különbösen a férjem párttag volt, s ha még pár nappal tovább tart az a nemzeti népfelkelés, akkor nem

Mindehhez vegyük igénybe a felhajtó erőket! Nyújsunk először is itt-hoz kezét egymásnak, s a szembenálló erők ne egymás rovására akarjanak tárogatókat keresni. Komoly partnereink nem pártokat, hanem az országokat fogják segíteni, s nem segéllyel, hanem korrekt együttműködéssel. Ehhez megbízható, kiszámítható partnernek kell lennünk, stabil viszonyokat kell teremtenünk és következetes reformpolitikát kell folytatnunk.

A kormány tisztában van azokkal a súlyos veszélyekkel, amelyek az ügynevezett spontán privatizációs folyamattal járnak, és amelyek lényege, hogy a vállalatokra bízott állami tulajdon esetenként értékén alul cserél gazdál, visszaélések fordulnak elő.

A kormány a tulajdonváltási folyamat hatékonyságának és tisztességének oltalma érdekében olyan törvényi szabályozás megteremtésére dolgoz ki javaslatot a Parlamentnek, amely biztosítja a folyamat ellenőrzését, a reális vagyonértékelést, a szükséges nyilvánosságot és versenyztetést. A kormánynak rendelkeznie kell szélsőséges esetekben az adott ügylet megtiltásának, leállításának a jogával is.

Hosszú távon tehát olyan tulajdonosi rendszer megteremtésére van szükség, ahol a törzülások és a visszaélések kiküszöbölését mindenekelőtt magának a rendszernek a működése biztosítja.

1981-ben, hanem 1956-ban temetjük el. Akkor ő is áldozatul esett volna.

— *Kinek, kiknek?*

— Hát most forradalom vagy ellenforradalom... — tűnődik el a sokszínű ruhában pompázó asszony. — Ha a család oldaláról nézem, akkor ellenforradalom. Am a választóim nevében nem nyilváníthatom ellenforradalomnak.

— *Ez nagy dilemma, de azért mégis csak el kellene dönteni.*

— Én is úgy döntöttem el, mint más. Ha népfelkelésnek nyilvánítják, akkor elfogadom. Nem vagyok én ellensége sem a pártnak, sem az ellenzéknek.

— *Már ne haragudjék, mi az Ön végzettsége?* — 8 általános. De szinte valamennyi bizottsági ülésen itt vagyok — vágja rá. — Kaptam is magam mellé egy jogászt, segítségért, hogy a törvényeknek, szervezeteknek az elveiben el tudjak igazodni.

— *És sikerül?*

— Igen. Határozottan merem állítani.

— *Most még egyetlen dolog vár Önre: a történelem erdejében kellene eligazodnia* — mondom az országgyűlési képviselőnek.

— Hát igen, megpróbálom. Amikor a történészek kirakják teljes egészében a dolgokat, akkor majd...

Ebben maradtunk. A minden bizonnyal jóra való asszony elballag a folyosón. Alsósoknyái tartják formájukat, billeg a szoknyája hol jobbra, hol meg balra...

M. Szabó Imre

— Igaz ugyan, hogy szegények vagyunk, de nem vagyunk koldusok!

Ne legyen tehát kétsége senkinek: tisztességünket nem fogjuk áruba bocsátani, értékeinket nem adjuk áron alul. Mert van értékünk, Európa és a világ számára is. Legyen — mert van — saját számunkra is, és becsüljük meg azt. És becsüljük egymást, amíg csak méltók vagyunk egymás megbecsülésére — mondotta a miniszterelnök; végezetül ismét kérve a képviselőket a sarkalatos törvényjavaslatok megtárgyalására.

A kormányfő nagy figyelmet keltő beszéde után önálló képviselői indítványok napirendre tűzéséről határozott a Parlament.

A földtörvény újabb módosítását a pénzügyminiszternek az Országgyűlés előtti tájékoztatását az állami tulajdonú, de az MSZMP és más társadalmi szervezetek kezelésében lévő vagyronról, és október 23-a nemzeti ünnepé és munkaszüneti nappá nyilvánítását fogadták el, majd megszavazták a szeptemberi ülészak tárgysorozatát.

A napirendnek megfelelően elsőként Horváth István belügyminiszter előterjesztése hangzott el a ki- és bevándorlásról, valamint a külföldre utazásról és az útleveletről szóló törvényjavaslatokról.

Expozéjában hangoztatta: a két javaslat a kormánynak azt a szilárd szándékát fejezi ki, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának elfogadásával járó kötelezettségeinknek következetesen eleget tegyen. Mindez teljes mértékben összhangban van a jogállamiság kiépítésére vonatkozó megmáshíthatatlan törekvésekkel.

Horváth István alapvető emberi jognak nevezte a lakó- és tartózkodási hely szabad megválasztását. Ez a többi között azt jelenti, hogy mindenki elhagyhat bármely országot, ideértve saját országát is, és hazájába bármikor visszatérhet. A ki- és bevándorlásról szóló törvényjavaslat mindezekre figyelemmel alanyi jogon biztosítja a kivándorlást, s csak a legszűkebb körben, kiemelkedően fontos társadalmi érdekből korlátozza azt.

— A törvénytervezet abból indul ki, hogy a hazatérés joga a kivándorlásnál is erősebb. Ezért Magyarország e jog korlátozása nélküli megadásával kitarja és nyitva hagyja kapuját mindazok előtt, akik a hazába visszavágyóknak, eltörölve ezzel a rosszlelkű „disszidens”, „emigráns”, „jogellenesen külföldön tartózkodó” bélyegét.

A ki- és bevándorlás, a hazatérés és a külföldre utazás jogának a nemzetközi kötelezettségekkel is összehangolt szabályozása a magyar jogrendszer több területét is érinti. A belügyminiszter kérte az Országgyűlést: értsen egyet azzal, hogy a törvényjavaslatok hatályba lépéséig az eljáró szervek az érvényes jogszabályokon alapuló és a mérlegelési jogkörbe tartozó szankciókat a továbbiakban ne alkalmazzák.

Az Országgyűlés számos képviselő hozzászólása után impozáns többséggel fogadta el a hazánk európaiságát erősítő törvényt. Ezután a BTK és a büntetőeljárás módosításáról hallgattak meg előterjesztést a képviselők, s megkezdték a tervezet vitáját.

A Zalahús külön tárgyalót rendezett be magának a Kék Konferenciateremben. Itt faggattuk a cég igazgatóját, Farkas Imrét.

— Miért béreltek a BNV-n tárgyalótermet?

— Mert szeretnénk megfelelő helyen fogadni partnereinket, akik elsősorban a budapesti kereskedelmi cégektől jönnek, hisz harminc éve egyik legfontosabb piacunk Budapest. Ősz elején jelentkezik a nagyobb vásárlóerő, ilyenkor több termék fogy. Leülünk tárgyalni a kereskedőkkel, hogy idejében és sikeresen fel tudjunk készülni a vásárlók rohamára.

— Jelentkeztek valamilyen új termékkel?

— Igen, többel is. Ilyenek például a szárazárak, a Piknik sonka vagy az aszpiros termékcsalád, melynek több tagja van, s ezt nagy örömmel igen hamar megkedvelték a vásárlók. Ezek a kulturáltabb, egészséges táplálkozást szolgálják.

Ide tartozik még a húskenyér is, mely különleges fogyasztói igényeket elégít ki.

— Külföldre szállítanak?

— Igen, elsősorban nyugati relációba, több mint 15 millió dollár értékben szállítottunk tavaly is.

Farkas Imre a Zalahús igazgatója

A DOKUPLAST kisszövetkezetben dolgozók átlagéletkora 28-30 év között van. A cég hiánypótló tevékenységéről Ory Tamás, a DOKUPLAST munkatársa beszél:

— A cég kezdetben mikrohullámú kartonpapírból készült irodaszereket gyártott, ám egy újfajta piaci igény jelentkezett a műszaki irodaberendezésekre. Viszont úgy látjuk, hogy a nagy irodai gépekből — fénymásolók, telefaxok stb. — már nagyjából telített a piac, így kisebb, apróbb berendezések forgalmazásába kezdtek. Ilyenek a legegyszerűbb számológépek, a menedzsnaptár, az írógépek, diktafonok, iratmegsemmisítők.

— Milyen újdonsággal jelentkeztek a BNV-n?

— Ilyen a Mannesmann-Tally által gyártott lézerprinterek, vagy a Hewlett-Packard-féle berendezések, illetve a Telenorma által gyártott telefonrendszerek.

— Milyen tervek foglalkoztatják Önöket?

— Szeretnénk egy olyan komplex szolgáltatással előállni, melyre nagy igény mutatkozik: ez a komplett irodák piaca. Vagyis vállaljuk komplett irodák berendezését a legkorszerűbb technikákkal.

Füvesasszony unokája

Füben, fában orvosság van, tartották már akkor eleink, mikor lovaikat még az őshazában, az Ural lábainál lévő legelőkön legeltették. Évszázadokon át adták tovább nemzedékről nemzedékre a füvesasszonyok tudományukat: mire jó a lestyángyökér, mit gyógyít a cickavirág. Aztán jöttek a modern korok. A gyógyszergyárak egyre-másra ontották a tablettákat, porokat, csodaszereket, miközben a régi füves „bölcesség” emléke elhomályosult. Am hamar kiderült: a „mű” gyógyszerek nemcsak használni, ártni is tudnak. Ezért a gyógynövényekből készült orvosságok ma reneszánszukat élik.

Balogh Gyula feltaláló. Nagyanyja füvesasszony volt, tőle tanulta el a növények ismeretét gyerekkorában. Nem használta volna tudományát sose, ha meg nem betegszik.

— Az egész úgy kezdődött, hogy vesekövem volt. Iszonyú fájdalmakkal

megszültem. Akkor az orvos azt mondta, ne várjak semmit, a kő újraképződik. De ebbe nem lehet belenyugodni! Eszembe jutott a nagyanyám. Hogy mennyi füvet használt. Autodidakta módon kezdtem magam képezni, mindent megtanultam a füvekről, azután kísérletezni kezdtem abból kiindulva, hogy ami jó volt a régieknek, nekünk sem árthat.

— Így jött létre a Bogumil teacsalád. De honnan ez a furcsa név?

— A történelem hajnalán ez egy harcos szekta volt. Most én is harcos vagyok. Harcolok a fölösleges gyógyszeresedés ellen, no meg a bürokrácia ellen. Alighogy megvoltak a szabadalmaim, a gyógyszergyárak máris pereltek. Ma már eljutottunk odáig, hogy a teáimat — epe, vese, gyulladáscsökkentő, fogyókúra — a gyógyszertárak is forgalmazzák.

— Nyugodt lélekkel lehet őket a gyógyszerek helyett alkalmazni?

BNV '89

Hao-Dong Oh urat, a Samsung igazgatóját arról kérdeztük, hogy miért fontos Magyarország a Távol-Kelet és ezen belül a Samsung számára?

— Ugy hisszük, hogy Magyarország híd. Hfd kelet és nyugat között. Magyarország lehet az összekötő kapocs a két fél között. Ettől függetlenül persze egy nagy és új piac is számunkra. Nemrégiben kötöttünk vegyesvállalati szerződést az Orionnal. Ez nagyon jól sikerült. Hasonlókat szeretnénk kötni a jövőben is. Ez a vegyesvállalat színes televíziókat, hi-fi tornyokat és videorekordereket fog gyártani — mondta Hao-Dong Oh.

A Selectronic cég, amely Magyarországon gyártja és forgalmazza az ITT-NOKIA termékcsaládot, kora reggelre hívta össze az újságírókat, hogy ismertessék cégük tevékenységét és termékeiket.

A céget 1986 decemberében alapította a Skála Coop és a Nokis. Az árbevétel az 1987. évi 1,1 milliárd forintról, idén 2,1 milliárdra nő. A termékek többsége televízió, videomagnetofon és audió-termékcsalád. Így gyártanak sztereo-rádiós magnókat, CD-lejátszókat és különféle telekommunikációs berendezéseket. Ilyen a Nokia-Finder személyhívó rendszer, amit már nyugati filmekből ismerhetünk. A rendszer lényege az, ha fölhívunk egy központi telefonszámot, bediktáljuk a személyhívóval rendelkező számát és a kódolt üzenetünket, melyet a személyhívó tulajdonos bárhol az országban, ahol fogható a Petőfi URH adó, egy—három percen belül megkapja a vevőkészülék segítségével.

A KÖNYVKÖTŐ JAMES BURN

A James Burn International cég standja szerényen húzódik meg az A pavilon egyik sarkában. A cég magyarországi képviselőjével, Bérczi András elnökhelyetessel beszélgettünk.

— Mi az, amit a James Burn International most Magyarországra hozott?

— A James Burn cég svéd anyavállalata olyan gépek sorát gyártja, melyek lehetővé teszik kiadóknak és könyvkötő szervezeteknek a kiadványok egyszerű, nagyon erős fémhuzal-

al való kötését. Ezt a termékcsaládot Wire-O-nak nevezzük. Ez a spirál fémből készül és műanyag bevonatot kap. A fogyasztók már találkozhattak ilyenekkel: például a falinaptárak összefűzésekor. De lehet a huzalt kották, műszaki könyvek, tankönyvek, gépkönyvek, atlaszok és térképek összefűzésére is használni.

— Mennyibe kerül ez a technológia?

— Maga a huzal, egy A4-es könyv összefűzéséhez csupán 10—20 forint.

— No igen, ám szükséges a huzalokhoz egy olyan gép, ami lehetővé teszi a használatát.

— Ugy van. Több fajta gyorslyukasztó és huzallezáró gépet forgalmazunk, és a vásár idején 49 ezer forintért kínáljuk a 30 ezer svéd koronába kerülő kézi lyukasztókat. Ez a legpraktikusabb. A cég forgalma csak Kelet-Európában tavaly meghaladta az 1 milliárd svéd koronát. Azt hiszem, sikeres ez a vállalkozás.

— További sikereket kívánunk!

— Az életfontosságú gyógyszereket nem pótolják, de ahol csak tüneti kezelés van, ott kiváltható velük a gyógyszer. Így például az epetea fogyasztása esetén elhagyható a Bilagit, a Dipankrin. Ezen kívül megelőző hatása is van, nem hagyja a bajt kialakulni, elhatalmasodni.

— A gyógynövényeknek külföldön is jó piaca van. Ön csak itthonra készíti termékeit?

— Nem. Miután az Urológiai Klinika és a János kórház megfelelő referenciát adott a teáimról, sokan megkerestek. Olaszországban egy éve árulják, most tárgyalok ciprusi vevőkkel, és a BNV első napján jött egy jugoszláv érdeklődő a belgrádi Firma konszerntól.

— Teáit már néhány éve lehet itthon kapni. A vásárra hozott-e újdonságot?

— Természetesen. Egy nyugatóteát, ami enyhe altató is és hashajtó teát. De a legújabb a gyógykenőcs-család: reumafájdalom-csillapító, gyulladásgátló, visszerkenőcs és a hölgyeknek

egy ráncelsimító-regeneráló kenőcs. Van még egy különlegességem is, egy „szellemi bájtál”, amely a nemi potenciált, a libidót fokozza. Ezt férfiak és nők egyaránt fogyaszthatják. Kitűnő frissítő hatása is van.

Míg a feltalálóval beszélgettünk, körülöttünk hömpölyög a vásári tömeg. Az emberek forgatják kezükben a teásdobozokat, s meg-megkóstolnak egy-egy pohárnyi ingyenteát. Mindenki iszik. Iszik és csodálkozik: a gyógytea nem keserű, nem savanyú. Csak egyszerűen frissít, úgy, hogy közben nem árt a szervezetnek (igaz, egy doboz tea ára száz forint fölött van — az egészségért fizetni kell), s könnyít bajainkon: ez szó szerint értendő, ha az ember a fogyókúra teát issza.

Az őseink tudták, mit csinálnak, de mai követők sem járnak rosszul.

Vásári tudósítók:

Csik Rita
Fejes Imre

Kultúránk és Európa

Minden „kulturpolitikai programnak” az adott társadalom kulturális örökségére kell épülnie. A magyar társadalom ezer éve Európa nyugati feléhez tartozik, a római kereszténység köréhez. Ebből következően a magyar művelődéstörténet korszakai azonosak a nyugat-európai korszakhatárokkal, és műveltségünk alapelemei is e kultúrkörből származnak. És itt korántsem csak a vallási ünnepekről, a politikai eszmékről, művészeti áramlatokról van szó, hanem arról az ezeréves „szocializációs folyamatról”, amelyen a magyarság keresztülmélt. Ma a magyarság — mint nemzet és mint társadalom — reményekkel és lemondásokkal teli újkori történelmének fontos korszakát éli. Kulturális öröksége összezavarodott, kulturális öntudata elbizonytalanodott. Új, korszerű magyar kulturpolitika csak akkor lehet sikeres, ha egyszerre tudja életre kelteni a magyar társadalom kulturális örökségének, hagyományainak a túlélésre érdemes elemeit, és ugyanakkor be tudja oltani mindezt a XXI. század kulturális követelményeivel. Ilyenféle munkát végeztek eleink a múlt század első felében is, és ezt végezte minden kelet-közép-európai nép értelmisége az elmúlt évszázadban. E munka során fennáll az „elszerveetlenülés” veszélye, vagyis hogy a buzgó „kulturateremtők” hamis, torz értékeket súlykolnak bele a társadalomba, de azokat

az idő ügyis kiveti magából. A hagyomány és a korszerűség összhangját a kultúra területén is programszerűen kell megteremteni, mert jelenlegi helyzetünkben nincs esélyünk arra, hogy „magától” kialakuljon és hasson.

Ugyanakkor tudnunk kell, hogy a „hivatalos kultúra” fogalmától ajánlatos lesz minél előbb — és örökre — megválni. A kultúra nem osztható „hivatalos” és „nem hivatalos”, netán „ellenzéki” szférára. A kultúra szerves rendszer, amelyben a különböző ágak és szintek egymásba fonódó rendszert alkotnak, megtermékenyítik egymást, kioltják egymást. Egy modern politikai vezetés is törekedhet arra — mint már fent jeleztem —, hogy indirekt eszközökkel befolyásolja a társadalom elit- és tömeges kultúrájának alakulását, de ha adminisztratív eszközökkel megpróbál bármit is kizárni, kitiltani vagy „futtatni”, akkor a kultúra szervezősége ellen hat —, s ennek következményeit nemzedékek sínylik meg. Ez történt valamennyi szocialista ország kultúrájában, és ennek az árát fizetik ezek a népek manapság. A kultúra csak pluralista lehet, csak sokszínű lehet, szabadon alakuló lehet. A „pluralizmusa” határait a társadalom maga szabja meg, befogadván a számára fontosat, és elvetvén a fölöslegeseket. Ebbe — mint már jeleztem —, minden kormány beleavatkozhat a maga indirekt eszközeivel, de nem a kultúra plu-

ralizmusát megszüntető igénnyel. A kultúra pluralizmusának megszűnése a kultúra halálát is okozza egyben. A kultúra egésze ugyanis egy folyamatosan változó, dinamikus egyensúlyrendszer, amely a rész-kultúrák, szubkultúrák állandóan módosuló viszonyából áll össze. Az értékek „főle” áradnak, a minták változnak, az értelmezések módosulnak, de a lényege, a mozgás marad. Ha ezt a mozgást a kultúrától idegen eszközökkel — pl.: adminisztratív beavatkozással — megakasztják, akkor leáll az értékek „anyagcseréje”, megszűnik a rendszer szervezősége — és működése. Az e rendszerbe való beavatkozás tehát csak annyi lehet, hogy a konzumjellegű termékek forgalmát korlátozza, s a különböző kulturális szférák működését — azok kívánalmaihoz alkalmazkodva — támogatja, plurális jellegét megőrizve!

Ma az egész világ a kulturális pluralizmus felé halad, sokkal inkább, mint eddig bármikor. Az országok és kontinensek közötti távolságok egyre kisebb jelentőséggel bírnak, az utazás költségei csökkennek — az egész nyugati és délkelet-ázsiai világ útnak indult. Nemcsak az egyes európai nemzetek kultúrája került egyre közelebb egymáshoz — mert hogy megismerték egymást a társadalmak, mégpedig tömeges méretekben —, hanem az egészen távoli kultúrkörök is — mint például Japán és Nyugat-Európa. Az Egyesült Államok egyre kevésbé angolszász kultúrájú ország, hatalmas spanyol nyelvű tömegeivel, ázsiai bevándorlóival. Japánban, Dél-Koreában, Szingapúrban egymásra épült a keleti kultúra és a nyugati civilizáció — és egészen jól működik. Ebben a helyzetben ma csak az olyan kulturpolitikai programnak van létjogosultsága, amely arra a kérdésre keres választ, hogyan illeszkedhet be a magyar kultúra ebbe a megbolydult áradatba, mégpedig úgy, hogy közben ne veszítse el önmagát, illetve ne féljen attól, hogy elveszíti.

Egy korszerű magyar kulturpolitikai programnak három pilléren kellene állnia: 1. A magyarság identitásának megtalálásán, 2. A magyarság kelet-közép-európai helyének megtalálásán, és 3. A magyarság európai helyének megtalálásán.

A magyar társadalom, a magyar nép akkor fogja megtalálni önmagát, ha kultúrája az őt megillető helyre kerül. Széttétekintve az európai népművészetekben, bizton állíthatjuk, hogy a magyar népi kultúra Európa egyik leg gazdagabb kultúrkincse. A 20. század elején Skandináviában lezajlott az ott élő népek kultúrájának korszerűsítése, a kor kívánalmaihoz illesztése, mégpedig anélkül, hogy e kultúra elveszett volna. Sőt, ekkor indult új virágzásnak, beilleszkedve a polgárosodás világába (norvégmintás pulóverként, finn építőművészetként, stb.). A magyar népi kultúrát is így kellene beemelni mindenekelőtt a társadalom tudatába. Általános és középfiskolai tananyagként kellene tanítani a magyar népzene-t, a népi táncot, a népi építészetet, a tárgyi népművészetet, a népszokásokat, majd szintézisként az

egy-egy magyar lakta tájak, tájegységek kultúráját, történelmét. Így válhatna a magyar népi műveltséganyag a magyar műveltség szerves részévé, nem az európai és polgári műveltséganyagunk ellenében, hanem azzal együtt. Erre az anyagra építve lehetne elkezdeni Közép-Európa műveltséganyagának, kultúrájának a beillesztését a magyar kultúrába. Ezután lehetne elkezdeni a velünk együtt vagy a szomszédságunkban élő népek, a szlovákok, ruszinok, zsidók, románok, szászok, svábok, szerbek, horvátok, szlovének, cigányok stb. kultúrájának feldolgozását, s így válhatna mindez szerves magyar tudásanyaggá, így ismerhetné meg a magyarság, miben rokon szomszédaival, miben különbözik tőlük. Kultúránk harmadik pillérét, az európai, egészen más alapokra kellene helyezni, mint ahol most áll. Mai Európátudatunk ugyanis hangsúlyozottan történelemcentrikus. Azaz a történelemmel magyarázzuk, hogy mi Európához tartozunk, hogy európai nemzet vagyunk. Ez pedig anakronizmus! Az európai (értsd: nyugat-európai) nemzetek nem szokták bizonygatni saját európai voltukat, mert az számukra természetes. Élik, és nem magyarázzák. Számukra a történelem nem argumentumok tárháza, hanem elmúlt események valamiféle rendje. Ők a jelenben élnek, a gazdaságban. Nem igazságtételt keresnek a múltban esett sérelmeik miatt, hanem a jelenben igyekeznek bizonyítani életképességüket, nemzeti erejüket.

A magyarság akkor lehet része ennek az Európának, ha be tud illeszkedni ebbe a világba. Ennek első feltétele, hogy az egész társadalomnak el kell jutni az Európába való bejutás alapfeltételéig: az angol nyelvtudásig. A másik feltétel a gazdasági élet lendületbe hozása. Ahhoz, hogy az európai közösségnek teljes jogú tagjai lehessünk, fel kell kapasczkodnunk arra a gazdasági színvonalra, ahol e közösség leggyengébb tagjai élnek (pl.: Portugália). Ma, a XX. század végén ugyanis csak a gazdasági partneri viszony teszi lehetővé más — kulturális, politikai — partneri viszonyok kialakulását. Mint már fentebb jeleztem, a gazdasági siker mögött e társadalmak mindenemű értékei megtalálhatóak — a kis-közösségek önrendelkezési jogától a pártpluralizmusig —, s így e társadalmak — tudván saját teljesítőképességük összetevőit — ugyanazon mércével mérik a többi társadalmakat is.

A kör tehát bezárul. A magyarság akkor léphet be Európába, ha helyt tud állni azok között a gazdasági — és kulturális — feltételek között, amelyeket Európa ma megszab. Ahhoz azonban, hogy ebben az Európában helyt álljon, meg kell találnia saját identitását — mind művelődési, mind történelmi értelemben. Ehhez a folyamathoz, e folyamat elindításához azonban tudatos művelődéspolitikára van szükség. Ne feledjük, hogy minden olyan ország, mely az elmúlt 10–15 évben számunkra meghökkenítő gazdasági sikereket ért el, reformját az oktatáson kezdte! Lehet, hogy nekünk is ott kellene?

Vége

fotó: Czákó

Duna menti Köztársaság ma — holnap

A Duna menti népek közös államának múlt századi gondolatát az irrealitásba száműzte, taszította a XX. század első felének viharos történelme.

Az Osztrák—Magyar Monarchia megsemmisülésével megszűnt az az állami keret, ami az itt élő népeket eleve összefogta és amin belül egy „felülről történő” átszervezéssel lehetővé vált volna, a bécsi fennhatóság helyett, egy megosztott hatalmú, szövetségi szerveződésű — bizonyára kiegyensúlyozottabb hangulatú, összetartóbb és ennél fogva életképebb — államalakulat megteremtése. Az Osztrák Birodalom széttöbbször Európából eltűnt egy hatalmi pillér, ami a későbbiekben fontos ellensúlyozó, kiegyenlítő szerepet tölthetett volna be. Hiálit nemcsak az „utódállamai” szennyát védtek meg. A pöffeszkedő Harmadik Birodalomnak nemcsak Csehszlovákiával és Ausztriával kellett volna számolnia (akiket a nyugati nagyhatalmak oly könnyedén vetettek koncul a nemzeti szocialistáknak). Nem váltak volna olyan kiszolgáltatottá a Duna menti népek a nem teljesen önzetlenül „felszabadító” majd egész Kelet-Európát megnyomorító sztálini Szovjetunióval szemben sem.

Napjainkra, mikor a térséget nem várt politikai mozgások élesztetik Csipkerózsika-álmából, talán eljön ezen államszövetségi gondolat újraélesztésének ideje is. Kétségtelen, hogy a megújulás szándéka és fokozatai az érintett országokban különböző stádiumban vannak, de a közös érdek és az összefogás szükségessége ma is fennáll.

A gazdasági tönk szélére került kelet-európai országoknak csak így van esélyük olyan méretű és lendületű folyamatok beindítására, melyek felszámolják a lemaradást, gazdaságuk és technológiájuk szintjét felzárkóztatják a „világszínvonalhoz”.

A kisteljesítményű, fejletlen kelet-európai gazdaságok mai állapotukban csak korlátozott és bizonytalan működési területet jelenthetnek a világtőkének (aminek a részvétele nélkül a megújulás teljesen reménytelen). Együttes fellépésükkel nemcsak összeadódna, inkább hatványozódna az esély és az elérhető eredmény. Olyan méretű, kiterjedésű struktúrák jöhetnek létre, melyek sokkal vonzóbbá tennék a régiót, mint az ország és vámtarókkal elkülönített rész-struktúrák, amelyek nem biztosíthatják a kellő biztonságot, mozgékonyt, méreteket.

A politikai stabilitás kérdését is megoldaná a Dunamenti Állam. A 70—90 milliós ország nem lenne kitéve a külső beavatkozás veszélyének, nemcsak az „érdekszféra” másodlagos szerepére lenne kárhóztatva. Csökkenne annak a tragédiának a lehetőség, hogy a megújulás esetleges

szovjetunióbeli kudarcra, a visszarendeződés a kelet-európai országokat is magával rántaná, visszavetné a következő „jobbágyságra”.

Megújulását, újjászületését élhetné a Duna mellett élő népek irodalma, művészete, kultúrája is az új, felszabadult légkörben. A Dunamenti Állam (népeit ismerve) bizonyára más, megbecsültebb szerep jutna a szellemieknek, mint az anyagi fogyasztás „csúcstechnológiát” és „csúcseletszínvonalat” képviselő fellegráiban.

Ha mindez megvalósulna, erősödne ezen kis népek megcsorbult tekintélye és önbizalma, amit a belső önbecsülés, tartás táplálna, bátorítana és nem szűkülő, harsány fasisztoid jelzavakban merülne ki.

A Dunamenti Köztársaság tervének realitását illetően, az érintett országok megegyezésének esélyei ha nem is optimálisak, de kétségtelenül nagyobbak, mint az elmúlt évtizedekben bármikor. Az osztrákok bizonyára lelkes támogatói lennének, egyrészt nosztalgiajukat cirógatná a múltban általuk létrehozott területi egység fel-támadása, másrészt nagy kiterjedési lehetőséget jelentene az osztrák iparnak a társországok technológiájának felzárkóztatása. A jugoszlávokban valószínűleg ugyancsak készséges tárgyalófelet találnánk, akik a gazdasági válságból való kilábalás ilyenfajta megoldására is nyitottak lennének. A mai román és csehszlovák kormány várhatóan nem tartozna az indítvány szimpatizánsai közé. De az is elképzelhető, hogy a két ország konzervatív magatartása belátható időn belül megváltozik. Egy ilyen irányú változáshoz — amihez Csehszlovákia áll közelebb — lendületet adna a DK tervének felvetése. A három szomszéd (Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia) tárgyalásait látva a prágai kormány sem maradhatna sokáig szkeptikus a csatlakozás gondolatával szemben. Ami Romániát illeti, ha kategorikusan elzárkózik az együttműködés minden formájától, a DK létrejöhetne a megegyezni kész három, illetve négy ország részvételével is. Az így kialakult gazdasági egységben meginduló fejlődés húzóerőt jelentene Lengyelország és a Szovjetunió iparában, amely folyamat előrehaladtával Románia elvesztené integritását a térségben (a környező országok ipara jóval fejlettebb lenne), minek következtében gazdaságának termelékenységére és nemzeti jövedelmére egy harmadik világbeli szintre zuhanna. A folyamat kiterjedése előtt — ami egyben a diktatúra politikai elszigeteléséhez is vezetne — remélhetően Romániában is felülkerekednének a józan reálpolitika erői.

A realitás egyik oldala, a gazdasági és politikai összefogás szükségessége fennáll. A nagyhatalmak támogatására is valószínűleg számítani lehet. Az,

hogy az illetékes kormányok milyen hajlandóságot mutatnak a tervvel szemben az csak az érintettek megkérdezése után derülne ki.

Hogyan festene a mai Dunamenti Köztársaság? Tekintettel arra, hogy a nevezett gazdasági folyamatok csak egy új, rugalmasabb feltétel-rendszerben képzelhetők el, a társuló országoknak szakítaniuk kell a hagyományos kelet-európai hatalmi formákkal, ami az utóbbi 40 évben egyébként sem tükrözte a többség elképzeléseit. A leendő tagországok egy közös, új alkotmányt fogadnának el, ami egyszer s mindenkorra garantálja a sérthetetlen szabadságjogokat és a gazdaság alapvető mechanizmusait. A DK élén az állami ügyekben való döntésre illetékes választott parlament állna; lévén föderatív államszövetség, a tagországokban (megyékben, városokban) autonóm kormányok, illetve tanácsok működnek. A tagországok egységes fizetőeszközt (konvertálható) teremtenének meg, ugyancsak közös, liberális gazdasági törvényeket alkotnának. A közös vámpolitika nagyvonalú kedvezményeket biztosítana az országon belül termelni szándékozó tőkének és védővámokkal „gyámolítaná” a hazai ipart a késztermékek behozatalával

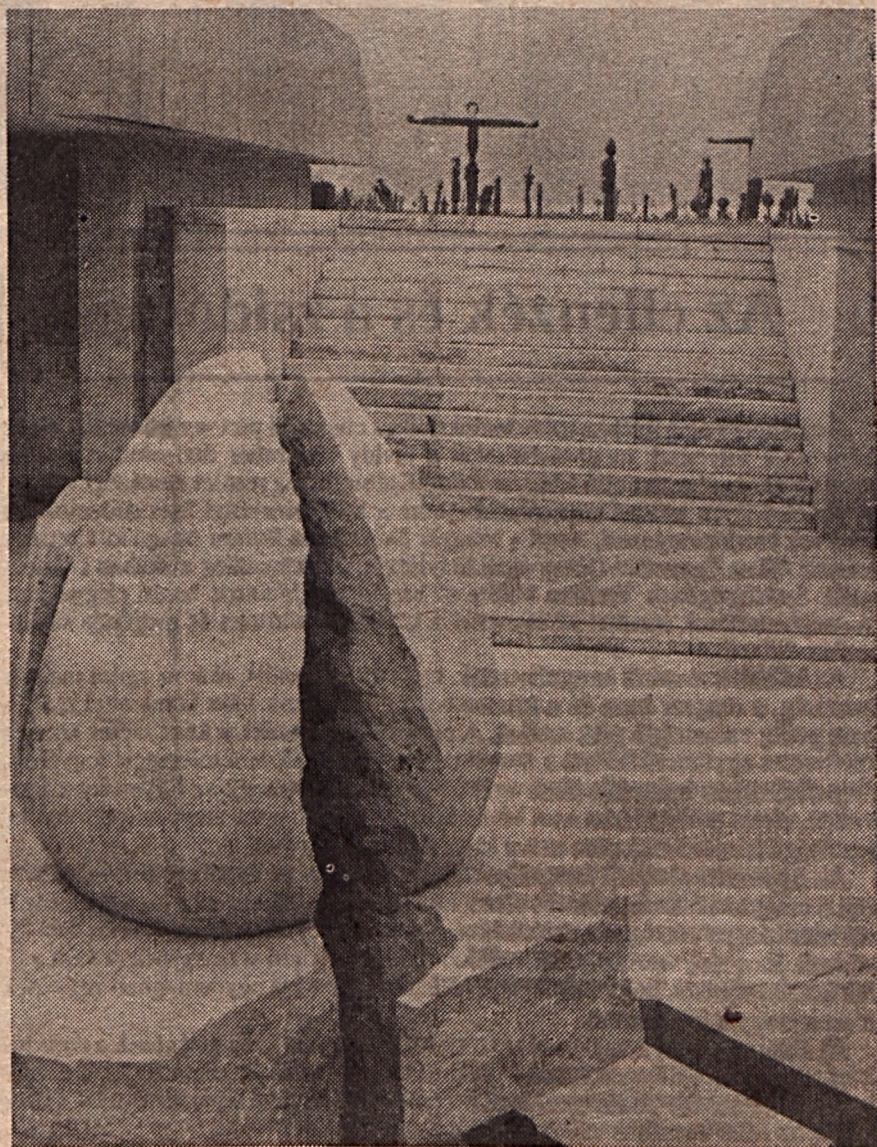
szemben. Az ország közös (hivatásos) hadsereget tartana fenn, lakói a DK állampolgárai lennének.

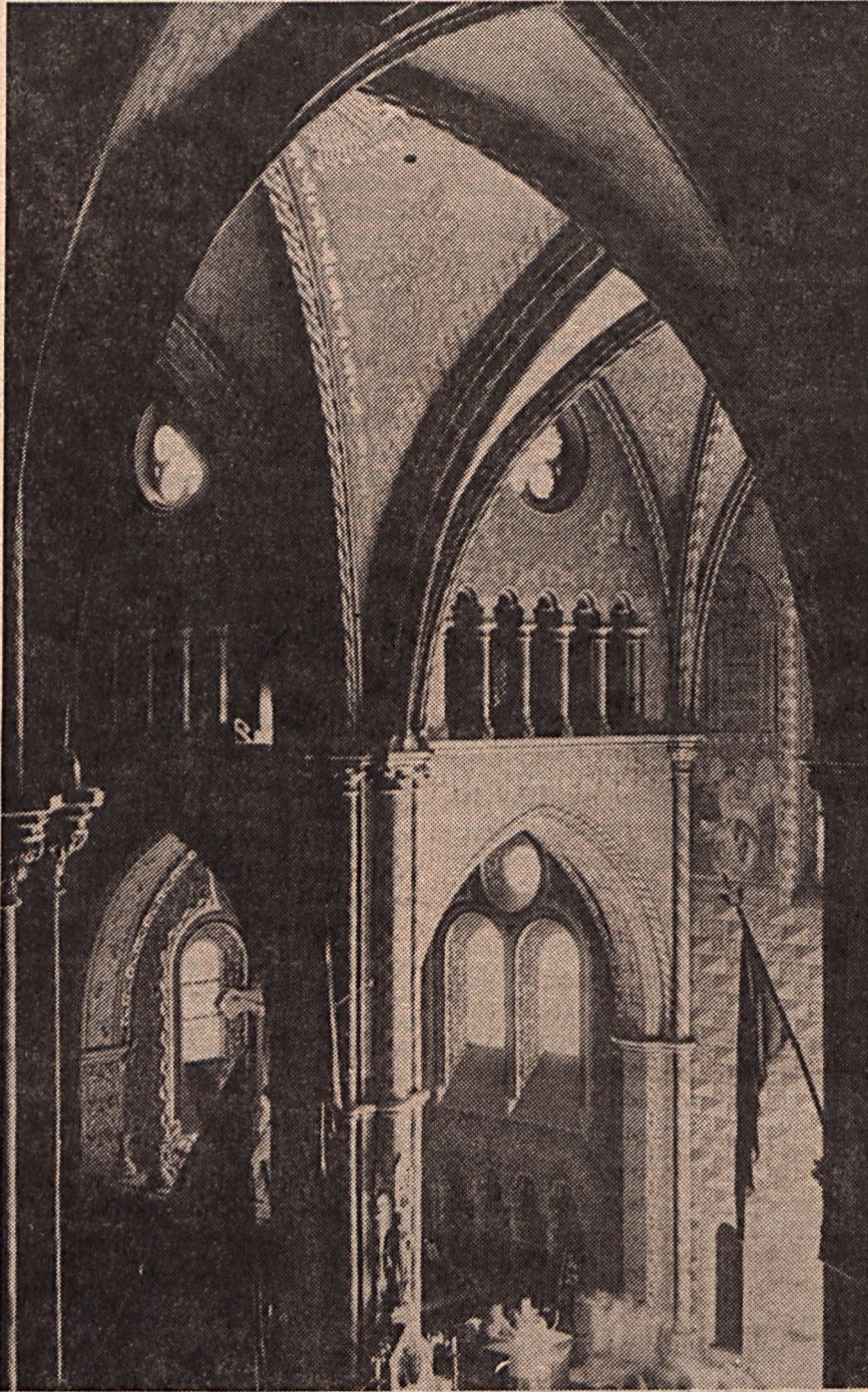
Maga a DK gondolatának felvetése is alkalom lenne arra, hogy Magyarország új szint vigyen Európa és saját politikai, szellemi életébe. Minek következtében talán Parnasszusa is megszabadulhatna búskomor állandó jelzőjétől, ha a gondolatok forgása nemcsak a tegnapi sérelmek mazochista felhánytorgatásában, a múltban való fájdalmas vájkálásban merülne ki.

Az persze lehet, hogy a Dunai Köztársaságról beszélni ma még elsiert álom. Az osztrákokat talán olyan sokkos állapotba kergette elszegényedett, tartásuk vesztett szomszédaiak tömeges látványa, hogy egy közös országról, ahol ők majd együtt futkosnak ezekkel a tarisznyából uszonnázó hűtőládakergetőkkel, még hallani sem akarnak. A szerb nacionalisták elégedettek azzal, hogy elérkezett az idő, mikor végre éjig harsogó jelszavakat ordíthatnak a köztük élő kis népek fülébe. A román, cseh és keletnémet matuzsálemek talán úgy gondolják, a világ előtt ugyan utálatossá válnak, de egymást divatjamúlt érdemreikkel még sokáig kitüntethetik.

De egyszer — talán nem is olyan sokára — biztosan megérik az összefogás szándéka a Duna menti népekben, akiket az idő napról napra egymásra utaltabbá tesz.

Gaál György
(Fotó: Czákó)

Hitoktatás iskolakeretben

Van-e lelki intelligenciánk?

Már az 1988/89-es tanév végén — a lelkiismereti — és vallásszabadságról szóló jogszabályok korszerűsítése előtt — érkezett a közép- és általános iskolákhoz a Művelődési Minisztérium levele, mely a hitoktatással kapcsolatos néhány intézkedést tartalmazta. E szerint az 1989/90-es tanévre vonatkozó hittanbeiratás az egyház helyi képviselőinek feladata (nem az iskola-vezetőké!), aki a beírt tanulók névsorát átadja az illetékes iskola igazgatójának, és egyúttal kérheti, hogy az igazgató a hitoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket biztosítsa. Ezen intézkedések — úgy tűnik — elveiben az iskola és az egyház távolodását jelenthetik, ám a gyakorlati vonatkozás azok közeledését, mivel már egyre több helyütt iskolakeretben belül folyik a hitoktatás. Tehát egyazon épületben, azonos tanteremben, ugyanazok a gyermekek (csupán időpont-eltolódással!) délelőtt esetleg — materialista világszemléletüket megalapozandó — fizikai kísérletet folytatnak, délután pedig fohászt mormolnak a misztikum felé. A próbatétel súlya a lelkesek és a pedagógusok részéről egyaránt felerősödik. Erről kérdeztem Lenner Jenőt, Lengyel plébánosát.

— A szabályozást oldó rendelkezések egyelőre csupán látszólag szolgálják ügyünket — mondja Lenner Jenő. — A papok körében erős a bizonytalanság, sőt: a bizalmatlanság. Az elmúlt negyven év retorziói keltette sérülésekből nem tudunk máról holnapra kigyógyulni. Ám igazán sohasem az egyház és az állam rossz viszonya gátolt bennünket, inkább az állam kedvezőtlen politikai-gazdasági helyzetének következményeként kialakult

lelki sivárság a közemberekben. Hiánnyal „hagynak” a pedagógusok dolgozni bennünket, munkánkat ugyanaz gátolja, mint az ő tevékenységüket: ha nem áll mögöttük a szülő, mitsém ér! A szülői közösséget (mely napjainkban eluralkodott már-már a mélypontig) kellene fölszámolnunk. Nehéz feladat ez, hiszen kevés hányadukban rendelkeznek az emberek lelki intelligenciával. Közönyös ember pedig sem az ateizmus, sem pedig az egyház irányába nem lehet igazán elkötelezett. De ez már tömegpszichológiai problémakör. Nem én mondtam, a Jelenések könyvéből való az idézet: „...de mivel langyos vagy, se hideg, se meleg, kivetlek a számból.”

— Mennyiben általánosítható e körülmény?

— Lényegében mindenütt igaz hazánkban, ám bizonyos aránytalanságok következtében (e tekintetben is!) léteznek különbségek a nagyvárosi és vidéki plébániák helyzetét illetően. Nagyvárosainkban (Budapest, Pécs, Esztergom, stb.) gazdasági előnyük következtében jóval kedvezőbb az egyházügy. Személyi-technikai feltételeik lehetővé teszik a szervezettebb templomi hitoktatást, így nem kényszerülnek az iskolába menni. Összegzésként: az egyházak elvárása a hitoktatás érdekében az állam és az iskolák irányába, hogy ne ismétlődessen meg, ami volt! Végleg szűnjenek meg a retorziók! Hagyjanak dolgozni bennünket, hogy energiánkat a hívők és a nem ateisták lelkiismeretének fölébresztésére fordíthassuk!

Forrai Ágnes

fotó: Horváth Judit

Az ellenzék és a zsidóság

Szeptember első felében több demokratikus ellenzéki párt vezető testületeinek képviselői folytattak megbeszéléseket a tavaly november óta mind szélesebb körű tevékenységet kifejtő Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnökségével.

Az első ilyen jellegű kapcsolatfelvételre a Magyarországi Szociáldemokrata Párt tett kezdeményezést, majd a Magyar Demokrata Fórum öttagú küldöttsége kereste föl az Egyesület Garay utcai helyiségét. Ezt követően a Szabad Demokraták Szövetségének Tanácsa küldte el három megbízottját baráti tárgyalásra. A megbeszélések minden alkalommal a kölcsönös tisztelet és megértés szellemében folytak.

Az MZSKE részéről hangsúlyozták, hogy az Egyesület, akár az egész magyar zsidóság, a magyar haza és a kibontakozó demokrácia iránt kötelezi el magát, nem pedig valamelyik párt mellett. A pártokkal ugyanakkor kész széles körű és rendszeres együttműködésre a demokratikus alapelvek és a tolerancia jegyében. Erre elsősorban kulturális téren nyílik lehetőség, minthogy az Egyesület a közvetlen, direkt politizálásba nem kíván bekapcsolódni, noha alapvető politikai jelentőségű kérdésekben nem térhet ki az állásfoglalás elől.

Az Egyesület részéről hangsúlyozták azt is, hogy az Elnökség felfogása szerint a magyar zsidóság jelentős részének kettős a kötődése: magyar állampolgároként Magyarországhoz, zsidóként — a zsidó nép részeként — Izraelhez fűződnek. Ez a tény azonban nem csökkentheti azt a jogukat és egyben önként vállalt kötelezettségüket, hogy más magyar állampolgárokkal egyenrangúan vegyenek részt a magyar közéletben.

Ifj. Fasang Árpád zongoraművész, az MDF tárgyaló küldöttségének a tagja kijelentette: a két fél kapcsolataiban tilalmas témák nem létezhetnek. Együtt, nyitottan és kölcsönös bizalommal kell keresni és elősegíteni a megértést. Dr. Pósz Lajos, az MDF országos választmányának tagja azt emelte ki, hogy az MDF-nek,

mely a magyar múlt értékeinek a visszaállítására törekszik, szüksége van a magyar zsidóság közreműködésére ebben, hiszen a magyar zsidóknak történelmünk során hangsúlyos szerepük volt ezeknek az értékeknek a létrehozatalában. Foltányi Árpád közigazdászhallgató, az MDF Ifjúsági Szervezetének egyik vezetője elmondta: őt és barátait felháborította a tabi zsidó temető ellen a közelmúltban elkövetett antiszemita merénylet.

Csurka István, az MDF elnökségi tagja megígérte: élni fognak a — mint mondta — megtisztelő lehetőséggel, és mind az Egyesület rendezvényein, mind Szombat címmel a közeljövőben megjelenendő folyóiratában megszólalnak majd a magyar szellemi életnek az MDF-hez tartozó képviselői. Szívesen vennék, ha az MDF új lapjában, a Magyar Fórumban viszont az Egyesület képviselői adnának hangot a magyar zsidóság problémáinak — mondotta az író, aki egy kérdésre válaszolva mint méltatlant utasította vissza azt a helyenként hallható vádat, hogy ő antiszemita lenne.

A Szabad Demokraták Szövetségével folytatott tárgyalások során Szabó Miklós történész, az SZDSZ ügyvivői testületének tagja aláhúzza: a két szervezet kapcsolata nem esetleges. Gyökerei a modern magyar történelemnek azokra a törekvéseire nyúlnak vissza, amelyeket ez az ellenzéki párt a maga hagyományainak vállalt el, és amelyekre egykor a magyar zsidóságnak is befolyása volt. Az SZDSZ nyilvánvaló és szoros együttműködést szándékozik kialakítani az Egyesülettel, mert az a meggyőződése, hogy a magyar zsidóság teljesítményei a magyar kultúra elválaszthatatlan részét alkotják. A közeljövőben megalkotandó nemzeti törvényt illetően a két szervezet közös platformot fogadhat el — vélte Szabó Miklós.

Rajk László az országgyűlési választásokra utalva megjegyezte, hogy pártja képviselőjelöltjei nem feltétlenül valamennyien SZDSZ-tagok. Mód van arra, hogy az SZDSZ jelöltjeként induljanak olyan pártunkívüli személyiségek, akik az MZSKE és a magyar zsidóság bizonyos általános törekvéseit kívánják érvényesíteni.

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és a különböző ellenzéki pártok közötti eszmecsere folytatódik, és várhatólag rendszeres együttműködésre vezetnek majd.

Nem jellemző kis paródia, a nem általánosítható nagy műre

Az elmúlt időszak talán legdivat-
sabb műfaja a memoár. Átértékelődik
múltunk, történelmünk, bizonyos ese-
mények más megvilágításba kerülnek,
tolvajlámpák fénye helyett felkapcsol-
juk a csillárokat (míg kapunk áramot),
a fényzőnben az Eszme kicsi árnyék-
a zsugorodik. Aki csak teheti, memo-
árt ír. Emlékezünk, emlékezünk? Igen
tág határok között mozog e műfaj, de a
cél mintha mindig ugyanaz lenne: az
Alkotó x idő távlatából megmagyaráz-
za bizonyítványát.

A negyven éves író így emlékezik:

„...Pontosan már nem tudom, ki
állt mellettem, amikor a kakastollas
csendőr hátulról belém rúgott. A jan-
csiszögekkel kivert bakancsát éreztem
bordáim között, s a puskatus nyomaté-
ka volt csupán felsőbbrendűségének.
A tehetetlen erő Solymosihoz csapott,
aki előttem ment, jobb oldali zsebéből
kenyérmaradékot eszegetett, amit a
reggelinél lopott. Megalázottnak érez-
tem magamat. Sírni szerettem volna.
Hová lett az emberség... Bal vállam

tájékan belém hasított a fájdalom.
Csak nem a szívem?...”

Az ötven éves író. Ugyanaz. Máso-
dik, javított kiadás.

„... A vasúti sínpár a távolba fu-
tott. A messzeségben úgy látszott,
hogy a párhuzamosak mégis találko-
znak. Jelzem, mindez csak optikai csa-
lódás, mert az egyenesek soha nem ta-
lálkoznak, akár a délkörök. A sor
szélén haladtam, mélyen elgondolkoz-
va az előbbi megállapításon, lehet,
hogy motyogtam is valamit, mert a ka-
kastollas csendőr rámordított: — Pofa
be, te baromállat! — Belém rúgott, de
mielőtt ütésre emelte volna fegyverét,
odaugrottam, és kikaptam kezéből.
Cézárnak éreztem magam. A kocka
valóban el volt vetve. Solymosi kor-
rupt módon lehasalt a földre, az ég vi-
lágón semmi nem érdekelt, csak az,
hogy a belét tömhesse. Most már nyu-
godtan elmondhatom, nyugodjék bé-
kében, lehetetlen alak volt. Költőnek
tartotta magát, vékonyka füzetecskére
futotta tehetségéből. Sokszor az az ér-
zésem támadt, hogy bennünket figyel

akkor is, amikor úgy aludt, hogy el-
csordult a nyála. Nem tudtam, ki a
megbízója. S most, végre fegyver volt
a kezemben. Leütöttem a másik őrt, a
fiúkat, az elvtársakat, mint az oroszok
vetették magukat az ellenségre. Csak
mi győzhettünk. Nem a sors könyvé-
ben íratott ez így meg, nem, mert sor-
sunkat magunk kovácsoltuk. Akartunk
és győztünk! Győztünk, mert a felszín
alatt álcáztunk...”

A hetvenöt éves író. Kritikai ki-
adás, VI. kötet.

„...Azon a ködös éjszakán arra éb-
redtem a fűtetlen barakkban, hogy
Solymosi halkan beszélget. Holnapra
tervezett titkos tervünket mondta el
valakinek, akit nem ismertem fel a söt-
étben. Ha nem csíptek volna a tetvek,
talán fel sem ébredtem, de az egyik
hexapoda belemart vékonyomba. Ke-
vés idő múltán az ismeretlen eltávo-
zott, Solymosi visszafeküdt a rizsszal-
mára. A takaró alatt alkalmi bicskát
szorongattam, egy napi kenyéradagért
cseréltem, nem olyan régen. Ez a bics-
ka fegyver lehet, ha olyan kézbe kerül,

mint az enyém, gondoltam, erőt köl-
csönzött, a fém hidege a szívembe köl-
tözött. Amikor Solymosi már az iga-
zak álmát aludta, odahajoltam fölé,
felköltöttem, mert alvó ember torkát
elvágni nem engedte a fair play. Áruló
vagy, sziszegtem és döftem. Egyszer,
kétszer, sokszor. Csendesen felköltöt-
tem a társaimat, ismertettem a jelen
helyzetet, előbbre kell hozni az akciót.
Az ajtóhoz léptem. Dörömbölésemre
az őt odajött, kérdezte, mit akarsz.
Mondtam:... kakálni. Amikor kinyit-
totta az ajtót, váratlanul megragadtam,
berántottam közénk, a bicska hangta-
lanul fúródott a mellébe. Akkor éjjel
lefegyvereztük az őrséget. Kora haj-
nalban századommal a strekk oldalá-
ban haladtunk az eredő felé, összeköt-
tetést teremteni a partizánokkal. Éne-
keltünk: Százados elvtárs sejhaj, ha fe-
lül a lovára...”

A kilencvenöt éves író szüle-
tésnapján, a fiatal, alig huszonzét éves
rádióriporter kérdése:

— Mondja, Mester, mit érzett, ami-
kor elvágta a torkát bajtársának?

— Azt hiszem...Ööö...Mi-
kor?...Már elfelejtettem.

Szerencsére ez a kérdés még nem
hangzott el, mert az író nem érte meg
öt év híján a századikat. Mások se!

Nikolits Árpád

A rabok finom, irodalmi nyelven beszélnek

Színház a börtönben

Színház a börtönben. Ez a téma
majdnem olyan örök, mint a színház...
Vagy mint a börtön. Londonban, úgy
tűnik, különösen erős a csábítása: két
színház is műsoron tart ilyen darabot,
még hozzá nem is akármilyen társula-
tok. Az egyik a patinás Royal Court
Theatre. Itt tavaly a „Hazánk javára”
elnyerte a legjobb West End-i színielő-
adásnak járó Laurence Olivier-díjat,
illetve a szezon legjobb darabját meg-
illető Evening Standard-díjat. Timber-
lake Wertenbaker darabja arról szól,
hogy két évszázaddal ezelőtt Ausztrá-
liába száműzött rabok miként állították
színre George Farquahar „Tobor-
zótsit” című színjátékát.

— Nagy ország polgárai vagyunk,
amely nagy színművészt adott a vi-
lágnak — érvel a kormányzó. — A ra-
bok finom irodalmi nyelven fognak
beszélni, számukra szokatlan, árnyalt
érzelmeket fejeznek majd ki. Ráéb-
reszti őket a darab arra, hogy az élet
nem csak bűnből és bűnhődésből áll.
A mi néhány száz fős közönségünk pe-
dig néhány órán át együtt nézi majd a
darabot, s erre az időre megszűnik a
megoszlás lenézett rabokra és gyűlölt
börtönőrökre.

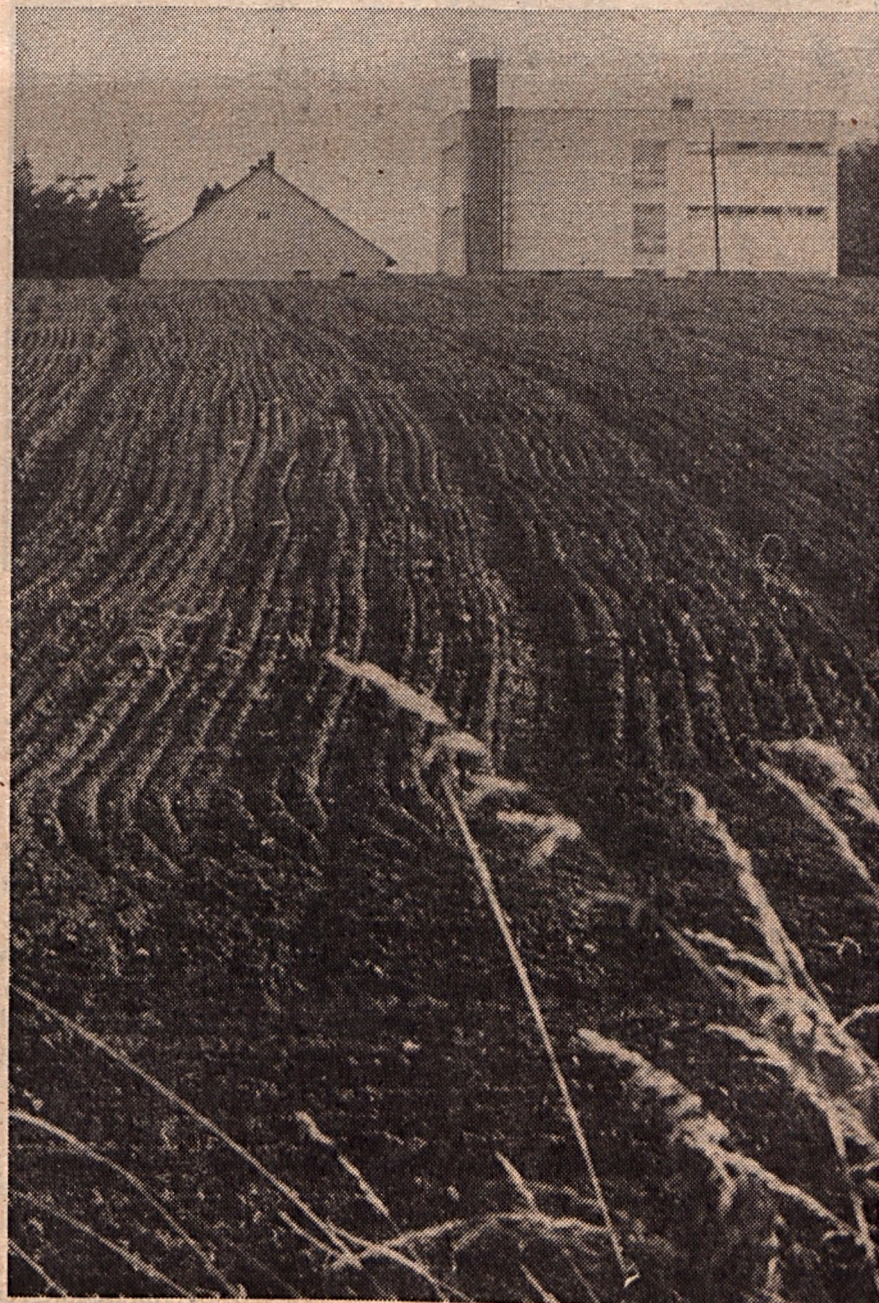
Ezeket a gondolatokat korántsem
osztja valamennyi tiszt, a próbákat —
amelyek amúgy sem mennek köny-
nyen, hiszen a tolvajok, bűnözők
számára korántsem egyértelmű az új
szerep — rendszeresen megzavarják.
S kicsoda színtársulat: együtt kell fel-
lépnie a raboknak és a hóhéroknak is,
aki szintén kap szerepet. A főszerepet
alakító rabot bilincsbe verik, sőt, ha-

lálra ítélik, de hallgat, amikor lopással
vádolják. A darab végül életmentővé
válk. A szerep megtartása kedvéért a
vádolt hajlandó végül megszólalni,
hogy a vád visszautasításával, lehető-
vé tegye a kormányzónak új eljárás in-
dítását... és az előadás megmentését.

S mire végre eljön a premier (egy-
ben az első ausztráliai színielőadás)
napja, már mindenki egy kicsit más, a
rabok is, a rabtartók is. A happy end
Ausztrália születésének jelképe: a da-
rabot betanító hadnagy beleszeret a fő-
szerepet alakító „színésznőbe” életük
együtt folytatódik. A kormányzó kö-
zelebb kerül céljához, ahhoz, hogy
felelős emberek csoportját irányítsa,
ne pedig „megfélemlített állatok” fő-
lött uralkodjon. Az egyik rab úgy
dönt, hogy ha szabadul, nem megy
vissza Angliába, író lesz, Ausztrália
leghíresebb írója — annál is inkább,
mert ő lesz az egyedüli. És ő fogal-
mazza meg a darab előhangját is: min-
den szereplő „a hazájáért” jött ide, eb-
be az új világba. Ami persze legfeljebb
írói igazság az adott pillanatban — de
az utókor hitelesíti.

A színház itt a felemelkedés, a
megtisztulás, a változás útja és eszkö-
ze lett. A Royal Court Theatre előadá-
sa pedig a brit színijátás legjobb ha-
gyományait őrzi, sikerrel oldva meg
az egyik legnehezebb feladatot. Mert
hálás dolog színházat játszani a szín-
házban, de annál nehezebb profi színé-
szek számára hitelesen alakítani...
az amatőrt. De ebben az esetben talán
nem is olyan nehéz, mert nem a sze-
reptanulást kell ábrázolni, hanem az
emberréválást. Létezik ennél vonzóbb
színészi misszió?

Baracs Dénes

Vetés

/fotó: czakó/

Ősz az otthonban — otthon az őszben

Melegen süt még a nap, de az árnyékok már megnyúltak. Az éles kontúrok határozottak és figyelmeztetőek. Arra figyelmeztetnek, amire túl késő? Olyanra, amit már-már lehetetlenség megoldani? Úgy hiszem, a már-ból mindig lehet még! Ha nagyon akarjuk. Vagyis már képtelenség megoldani? Talán nem. Mert még némi remény van. S ha tesszük, amit tennünk kell, reményünk valóságá válhat...

Melegen süt még a nap. A szociális otthonok lakói a világtól elzárt otthonaik udvarának csendes zugában melegednek és várakoznak. Mire várakoznak? Egy-egy éltető erejű levélre, egy látogatóra, a déli harangszóra, az ágyszomszéd gyógyulására, a falevél lehullására, s talán az újak zöldelésére... és még annyi mindenre. De ezek az öregek pontosan nem tudják, mikor és mire várnak. Az álmok, a vá-

gyak, a várakozások összefolynak bennük, s talán úgy tűnik számukra, hogy életük már azonos a várakozással. Hogy botjukra támaszkodnak-e, vagy azt támasztják-e lábukhoz, számukra mindegy. De vajon, a mi számunkra is közömbös? Nem hinném.

Melegen süt még a nap. Olykor szikrázik is. Az öregasszony szemébe könnyeket csal. De lehet, hogy azok maguktól csordogálnak? Állítsuk el a kis sós cseppeket. Egy jó szóval, egy mosollyal, egy látogatással. Ennél sokkal többet most nem tehetünk. Még nem. De majd igen. Mert az otthontalan otthonlakóknak is járna a majd-ból. Nemcsak az őszi langy, az elmúlás várása az övék. Erre nemcsak az árnyékok, hanem ráncos-foltos kezük is figyelmeztet.

V. Horváth Mária
Fotó: Czakó Sándor

Rádió, televízió

Az URH adókon: egésznapos közvetítés az Országgyűlés üléséről

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Eco-mix. Gazdasági magazin.
8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—
11.00: Napközben (Élő). 11.05. Népdalkörök és citerazenekarok. 11.31: Akácós út... Agh István novellája. 12.45: Törvénykönyv. Menekültek és menekülésközvetítés. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Atmoszféra — Ítéletidő. Bárány Tamás novellája. 14.25: Beszélni nehéz — ism. 14.35. Fjodor Saljapin operaáriákat énekel. 15.00: Zengjen a muzsika! 15.30: Az Állami Népi Együttes műsorából. 16.00: Tizenhat óra — Hírmagazin. 16.15: Eneklő Ifjúság. 16.25: Kenguru — Sportműsor gyerekeknek. 17.00: Véd-telenül? A pedagógusok (érdekvédel-mében). 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.30: Sport. 19.40: Hol volt, hol nem volt. 19.50: Gong. 20.00: A külpolitikai rovat műsora. 20.30: Dankó Pista dalai Ádám Jenő feldolgozásában. 21.00: Örök pillanat. Weöres Sándor versei és vallomásai. 22.00: Hírvidék. 22.30: A kilencvenes évek. 22.40: Vallások világhíradója. 23.10: Kamarazene.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben: A nyár slágeri. 9.05: Lehár operettjeiből. 10.05: „Hajszálgyökerek”. Beszélgetés Csoóri Sándorral. Ism. 10.20: Sláger-ről slágerre. 11.05: Családi tükrök — ism. 11.40: Jöjj ki, napocska. Óvodások műsora. 12.10: Nóta-archívum. 13.05: A tegnapi slágereiből. 14.30: Szórákzózató antikvárium. 15.05: Pop-Labor. 16.00: Sport. 17.05: Potyautas a hőlégballonon. 17.20: Ötödik sebes-ség. 18.00: Sport. 18.30: Pop-regisz-ter. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajó-ban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Köz-kívánatra! 22.13: Budapesti Művésze-ti Hetek. Hágy Gyula: Három nehéz nap. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Nyolc rádió nyolc dala. 23.50—0.14: Louis Armstrong felvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Zenekari muzsika. 10.30. A magyar nyelv századai. Termé-szetrajz magyarul. 10.45: Freedom. Hajnóczy Pál novellája — ism. 11.00: Francia muzsika. 12.05: Sarolta. Rész-letek Erkel operájából. 13.00: „Hajlé-kot Istennek, hajlékot embernek”. Do-kumentumműsor Kányádi Sándorról — ism. 13.53: Kórusok, hangszeres-zők. 14.30: Muzsikáról versben, prózá-ban. 15.00: Zenekari muzsika. 16.05: I. Sárvári Várfesztivál. 16.40: Magyar zeneszerzők. 17.21: Donizetti operá-ból. 17.59: Új lemezeinkből. 18.30: V materinskom jazyku. A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Barokk zene. 20.05: Kapcsoljuk a Budapest Kongresszusi Központot. Kb. 21.45: Régi fűvós mu-zsika. 22.05: Az Esterházy vonósné-gyes játszik. 23.00: Kritikus füllel. TV1
8.05: Tévétorna nyugdíjasoknak.
8.10. Stúdió '89 — ism. 8.55: Képúj-

ság. 9.00: Az Országházról jelent-jük... 15.20: Hírek. 15.25: Vojvodi-na—Bp. Honvéd. BEK labdarúgó mérkőzés. 18.00: Déli videóújság. 18.10: Správy — Hírek szlovák nyel-ven. 18.15: Meglepetés a javából. Bol-gár téli üdülőhelyek. 18.40: Betűrek-lám. 18.45: Charley. Találkozás Roho-nyi Károllyal. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Rek-lám. 20.05: Kapcsoljuk a Budapest Kongresszusi Központot. A Magyar Rádió és a Magyar Televízió Brahm-estje. 21.40: Reklám. 21.45: Az Or-szágházról jelentjük... 22.15: Új Vi-lág. Külpolitikai képes krónika. 23.00: Híradó 3. 23.15—23.55: Közvetítés Moszkvából, felvétellel.

TV2

17.00: Képújság. 17.15: TV2. Ben-ne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene. 17.45: Mozaik. Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.48. TV2. 19.00: Az idő és a szél. Brazil tévéfilm. 19.52: TV2. 20.05: Néhány jó szándé-kú ember. Francia filmsor. 21.00: Hír-adó 2. 21.20. TV2. 21.25. „Ki viszi át a szerelmet?” Dr. Czeizel Endre előadása. 21.40: MTK VM — Dinamo Kijev UEFA-Kupa labdarúgó mérkő-zés. Kb. 23.10: TV2 Napzárta.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00 Hírek. Időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. 9.35: Kimba, a fehér oroszán. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Termé-szetbarátoknak. 11.00: Hírek. Időjárás. 11.05: A B-52-es bombázó. 13.00: Té-vétőzse. 14.00: Horoszkóp. Műsore-lőzetes. 14.05: Niklaas, a flandriai fiú. 14.30: Catweazle. 14.55 Az arany lö-vés. 15.05: Közkórház. 15.50: Egész-ségvédő ötletek. 16.00: Josh. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Piaci ötletek. 17.35: Hírek. Idő-járás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az Enterprise úrhajó. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Carson és Carson. 20.25: Időjárás. 20.30: Spenser. 21.25: Hírek. 21.30: Nehéz dolga van egy vak utasnak. 23.10: Mi-rei. Hírek. Sport. Időjárás. 23.20: A farkas órája. 0.30: Műsorelőzetes.

SKY CHANNEL

6.30 Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsoro-zat. 13.55: Közkórház. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: Fiatal orvosok. Filmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás. 8.02: Egyveleg. 15.30: The Global Chart Show. 16.30: Forró drót. 18.30: Trans-mission. 19.30: The Lloyd Bridges Show. Filmsorozat. 20.00: Nőstényüg-ri. Amerikai filmvígjáték. 21.50: Vi-lághíradó. 22.00: Burke törvénye. Bűnügyi filmsorozat. 22.55: Barnaby Jones. Bűnügyi filmsorozat. 0.00: Hí-rek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Üzleti hírek. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Kony-hatítok. 18.00: Számok és betűk. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Hegymászók magazinja. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillogó papiros. 20.00: Ellen-állások. 21.30: Turistautak. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás. 22.30: Szent este. 0.00: Ex libris. 1.00: Műsorzárás.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

I. műsor. 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tévénaptár. 8.25: Hírek. 8.30: sorozat gyerekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsor-ismertetés. 12.40: Elmulasztották — Nézzék! 15.15: Ráadás. 16.35: Ma-gyar híradó. 17.15: Tévénapló I. 17.35: Sorozat gyerekeknek. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Dokumen-tumműsor. 19.10: Időjárás. 19.13: Hí-rek. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tévénapló II. 19.53: Sport. 20.00: Játékfilm. 21.35: Tévénapló III. 21.55: Hírek. 22.00: Ráadás. 0.00: Hírek. 0.05: Mű-sorismertetés.

II. műsor. 16.45: Tévénaptár. 16.55: Hírek. 17.00: Oktatóműsor. 18.00: Körzeti program. 19.30: Tévénapló. 20.00: Sport. 22.30: Hírek. 22.37: Idő-járás. 22.40: Műsorismertetés.

A Sky Channel, a Super Channel,
a TV5 és a Sat1 műsorát
részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió szerdai műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírma-gyarázatok, műsorismertetés, napi ka-lendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: For-gószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtó-szemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar fi-gyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk út-ja. 13.00: A Mai nap és műsorismerte-tés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádió-egyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgó-színpad. 17.45: Nemzetközi sajtószem-le. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismerte-tő sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kom-mentár nélkül. 19.40: Könyvszemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzet-közi sajtószemle. 22.00: A Mai nap ké-ső esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nél-kül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

A pécsi rádió nemzetiségi műsora Deutschsprachiges Program vom 02.10 bis 08.10 1989.

Montag: Nachrichten — Montagmagazin
Dienstag: In der Muttersprache — Nachrichten — Menschen und Landschaften: Hegyhát. Reportage. — Neue Zeitung Vorschau. Redakteur: Zoltan Weisenfeld
Mittwoch: Nachrichten — Jugendfunk. Redakteur: Wolfgang Siebert
Donnerstag: Nachrichten — Aus der Landwirtschaft — Wunschkonzert
Freitag: Nachrichten — Kulturmagazin
Samstag: Sie wünschen — wir spielen
Sonntag: In der Muttersprache. — Partnerstaedte: Bonhard — Wernau. Re-portagensendung. Redakteur: Zoltan Weisenfeld.

Plan emisija od 2. 10. do 8. 10. 1989.

02. 10. ponedjeljak: Vijesti. Glazbenoinformativna emisija.
03. 10. utorak: „Na maternjem jeziku” Vijesti, izvjestaji. Reportaza o Budim-pestanskom srpskom klubu. Urednik: Edina Ivesic.
04. 11. srijeda: Vijesti. Na valu mladih.
05. 12. cetvrtak: Vijesti. Privredni magazin. Jesenjski poslovi.
06. 10. petak: Vijesti. Dom i obitelj.
07. 10. subota: Emisija po zeljama slusalaca.
08. 10. nedjelja: „Na maternjem jeziku” Mozaik zupanije Pest. Urednik: Edi-na Ivesic.

Ferencváros: igen, Bp. Honvéd: talán, MTK-VM: nem?

A szerdai „főműsorban” három magyar együttes lép pályára. A sport ugyan maga a dicsőséges bizonytalanság, de aligha tévednek azok, akik úgy tippelnek: a KEK-ben a Ferencváros várhatóan biztosan jut be a második fordulóra; a legrangosabb kupában, a bajnokcsapatok versenyében a Bp. Honvéd nagy kitartással, szívvel és egy kis szerencsével talán továbbverekszik magát; az UEFA Kupában az MTK-VM számára viszont bevezetetlen várnak ígérkeznek a szovjet Dinamo Kijev, főként azért, mert az ukrán csapat az első mérkőzésen alaposan „megszórta” a kék-fehér együttest.

A magyar kupacsapatok szerdai visszavágóival kapcsolatos hírek:

BEK: Vojvodina (jugoszláv) — *Bp. Honvéd*, Újvidék, 16.30 óra. Játékvezető: Szpirin (szovjet) — első mérkőzés: 0—1.

A piros-fehér együttes 20. BEK-mérkőzése elé néz, s valósággal specialista e sorozatban, hiszen a 80-as években immár hatodik alkalommal próbál szerencsét Európa legjobb bajnokcsapatai versengésében. Az 1984/85-ös, az 1986/87-es és a legutóbbi kiírásban nem sok vizet zavartak a kispestiek, mindössze két fellépésre futotta erejükből, azaz az első forduló után búcsúztak.

A jugoszláv bajnok a Bozsik-stadionban olykor félelmetes dolgokat is mutatott, de azt túlzás lenne állítani, hogy európai klasszis. Nem vitás, ha Csehit a lengyel játékvezető nem állítja ki az első összecsapás 15. percében, akkor a Vojvodinát nagyobb vereség érthette volna. A Bp. Honvéd ugyan nincs csúcsformában, de ha taktikusan játszik, a kellő időben és módon tartja a labdát, „öli” az időt, és megpróbál gólt szerezni, akkor megválthatja a belépőjegyet a második fordulóra.

A Bp. Honvéd eddigi összesített BEK-mérlege:

19 mérkőzés, 10 győzelem, 2 döntetlen, 7 vereség, 34—28.

UEFA Kupa: MTK-VM — Dinamo Kijev (szovjet), Hungária körút, 17.00 óra. V: Germanakosz (görög), első mérkőzés: 0—4.

A sorsolás után senki sem járt a fellegekben, azaz a kijevi találkozó előtt senkinek sem volt kétsége afelől, hogy az MTV-VM-re vereség, méghozzá súlyos vereség vár a Dinamo ellenében. Így történt, most már csak egy teendője maradt a Verebes József vezetőedző irányította magyar legénységnek: a felemelt fejjel való búcsú. Hogy győznek-e? Ki tudja? A kijevi 0—4 után amúgy is zilált „idegzetű” magyar csapat hangulatát tovább ron-

totta, hogy a kedd reggeli edzésre magas lázzal, torokgyulladással jelentkezett Vadász Imre. Verebes József azonnal hazaküldte a balhátvédet.

— Ritka eset, de most megtörténik: jószerével nem lesz cserejátékosunk a kispadon — mondta Brünyi Béla szakosztályvezető, aki felsorolta, hogy Vadász mellett nem számíthatnak az ukrán szupercsapat ellen Farkasra, Talapára, Pölöskeire, Simára és Lakatosra. Az is kétséges, hogy Katzenbach húzódása rendbejön-e. Brünyi keserűen megjegyezte, ez az UEFA Kupa fellépés nem növeli majd a kék-fehér klub vagyonát, hiszen a 0—4 után valószínű, csak kevés szurkoló megy ki a visszavágóra.

Az MTK-VM várható összeállítása: Zsiborás — Horváth Cs., Híres, Hahn, Katzenbach (Vadász) — Kékesi, Lőrincz, Hannich, Balog T. — Balogh G., Jován.

A magyar együttes eddigi összesített UEFA Kupa mérlege:

12 mérkőzés, 7 győzelem, 5 vereség, 29—25.

KEK: Haka Valkeakoski (finn) — *Ferencváros*, Valkeakoski, 16.00 óra. V: Helen (svéd), első mérkőzés: 1—5.

A Ferencváros gazdag KEK-múlra tekint vissza, és hogy eredményesre is, arra jellemző: mindössze az 1960/61-

es idényben nem tudta túlverekezni magát az első fordulón. Akkor a skót Glasgow Rangerstől 4—2-re kikapott idegenben, majd saját pályán 2—1-re győzött, de kiesett. Minden zöld-fehér érzelmet szurkoló jól emlékezik az 1974/75-ös dicső menetelésre, amelynek végén Nyilasiék finálét játszhattak Baselben. (Igaz, a Dinamo Kijev elleni 0—3 már nem annyira mutogatni való eredmény.)

Nem lehet kétséges, hogy a szerdai visszavágó csak formalitás. Még úgyis, hogy a keddi elutazás előtti edzésen kiderült: Limperger és Szeibert sérülés miatt nem utazhatott finnországba!

— A csapat „alapembereiről” van szó, de ennek ellenére is biztos vagyok a továbbjutásban — nyilatkozta az elutazás előtt Rákosi Gyula vezetőedző, aki Teleket és ifjabb Albertet meghívta az utazókeretbe. Rákosinak még gondot okoz Kincses kisebb sérülése, de várható, hogy a ferencvárosiak egyik karmestere legalább 45 perc játékot vállal majd.

Ez a ferencvárosi összeállítás valószínű: Józsa — Simon, Pintér, Keresztúri, Keller — Bánki, Vaszil, Kincses (Topor) — Páling, Wukovics (Dzurják), Dukon.

A zöld-fehér csapat eddigi KEK-mérlege:

20 mérkőzés, 10 győzelem, 5 döntetlen, 5 vereség, 39—25.

Tatabányán és a Megyeri úton a Koracs Kupáért

Szerdán fél tucat magyar kosárlabdacsapat lép pályára a két „legnépesebb” európai kupavetélkedésben, a férfiak Koracs és a nők Ronchetti Kupájában. Hatuk közül azonban csak az Oroszlány és a Tungsram kezd hazai környezetben, a többiek idegenben.

Koracs Kupa Oroszlányi Bányász-Pasahbace Istanbul (török) Tatabánya, 18.30, jv: Kreid (osztrák), Kuglarz (lengyel)

Az Oroszlányi játékoskerete: Darus Szczubial, Jusztyn Weglorz, Dévai Ferenc, Bognár Tibor, Munteán András, Zboray Miklós, Varga Attila, Kostyál Károly, Vadkerti Zsolt, Bisch Tibor vagy Farkas József.

Tungsram—Torpan Pojat (finn) Megyeri út, 16.00 óra, jv: Carikov (szovjet), Poiger (osztrák).

A Tungsram kerete: Szoldos András, Moss László, Mihály Gyula, Turcsán Zsolt, Szakáll Miklós, Nagy Zoltán, Szabó József, Dobrovics Zsolt, Simon Sándor, Várszegi Zoltán.

Montpellier—Zalaegerszegi TE. A ZTE kerete: Lukosius Mindaugas, Jakabfy Gábor, Farkas László, Dobi Antal, Bencze Akos, Kovács At-

tila, Kis Attila, Földesi Attila, Polster Péter, Bodrogi Csaba, Gáll Tamás.

Bonchetti Kupa

Kerrygold Las Palmas (spanyol) — *Bp. Spartacus*

Festői környezetben, a Kanári-szigetek fővárosában lép pályára a szövetségi csapat.

A Bp. Spartacus kerete: Bakai Eszter, Rausch Anikó, Schöff Dóra, Gláser Zsuzsa, Csávás Andrea, Lámala Ágnes, Kancsár Katalin, Sitkei Nóra, Petrik Katalin.

TSV Weilheim (nyugatnémet) — *BEAC-Gépszerv*

A BEAC kerete: Bíró Anikó, Major Csilla, Szarka Györgyi, Pásztói Krisztina, Szok Andrea, Haris Ildikó, Stampf Krisztina, Klucsik Ágnes, Németh Zsuzsa, Bagoly Vera.

AS Italmeco Bari (olasz) — *Tungsram*

A Tungsram kerete: Kiss Lenke, Váci Piroska, Rátvay Anita, Szécsi Katalin, Orbán Mónika, Csák Magdolna, Kranjecz Zsuzsa, Halász Judit, Nagy Dóra.

Czibor 40 év után újra Fradi-mezben!

A szombati Ferencváros—Ú. Dózsa labdarúgó-rangadó előmérkőzése ritka rangos öregfiúk találkozót kínál csemegével. A két klub „veteránjai” és a közelmúlt nagyságai is az Üllői úti stadion gyepére lépnek a kétszer 30 perces futballgálán. A Budapesten tartózkodó Czibor Zoltán is ígért néhány perces játékot, így négy évtized elteltével a szurkolók ismét Fradi-mezben láthatják őt. „Álomcsatárok” kiválóságok ferencvárosi színekben: Albert, Nyilasi, Rákosi, Fenyvesi dr., Czibor, Gyetvai, Rudas, Deák, Dékány dr., Mátrai, Ombódi, Szűcs, Mucha, Branikovits, Szokolai.

A lila-fehérekénél szintén szupersztárok szerepelnek, így többek között Szusza, Egresi, Bene, Zámbo, Sóvári, Várhidi, Göröcs, Rothermel, Fekete, Kovács József. A rendezvény jótékony célt szolgál. A mérkőzés-jegyek plusz 5 forintjait az öregfiúk felajánlották a mozgássérült gyerekek megsegítésére. Belépők az Üllői úti stadion elővételi pénztárában vásárolhatók. Az öregfiúk mérkőzés szombaton 15.30-kor kezdődik, majd 17.30-kor az FTC—Ú. Dózsa rangadó következik.

Ferencváros — Kosice a KEK-negyeddöntőben

Kedden reggel megérkezett az MTI-be a vízilabda Kupagyőztesek Európa Kupájának sorsolása. A Ferencváros a következő fordulóban a Kosicéval találkozik, azzal a csapattal, amely a Bratislavával együtt gyakorlatilag a csehszlovák válogatottat alkotja. (Korábban Kassán játszott Roman Polacik, a Vasas középcsatára.)

A negyedöntő párosítása (az elől álló csapat játssza otthonában az első mérkőzést):

Ferencváros—Kosice (csehszlovák)

Sisley Pescara (olasz)—Veenendaal (holland)

Vougliameni (görög)—Dinamo Moszkva (szovjet)

CN Barcelona (spanyol)—POSK Split (jugoszláv)

A negyedöntő mérkőzések időpontja: október 7., 14.

Dr. Szívós István, a Ferencváros edzője hétfőn késő este érkezett haza csapatával Duisburgból, a hétvégi KEK-nyolcaddöntőről. Amikor megtudta, hogy a Kosice a következő kupallétfél, nem revesett a boldogságtól:

— Ma már ott tartunk, hogy a csehszlovák vízilabdázás színvonala nem sokkal marad el a magyar mögött. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az EB-n tőlük elszenvedett kínos vereség. Ennek ellenére csakis a továbbjutás lehet a célunk.

Sax: döntetlen

Tilburgban, a 13. Interpolis nemzetközi saktorna 9. fordulójában Sax Gyula sötéttel remizett a norvég Simen Agdesteinnel. További eredmények:

Piket (holland)—Hjartarson (izlandi) 1—0; Kaszparov (szovjet)—Ljubojevics (jugoszláv) 1—0; Ivancsuk (szovjet)—Korcsoj (svájci) 0—1;

Az állás: 1. Kaszparov 8, 2. Korcsoj 6.5, 3. Sax 4.5, 4. Hjartarson 4, 5—7. Agdestein, Ivancsuk, Ljubojevics 3.5—3.5, 8. Piket 2.5.

Hoki

Új szövetség régi gondokkal

Kedden a Budapest Kongresszusi Központban vezetőségválasztó közgyűlést tartott a nemrégiben alakult Magyar Jégkorong Szövetség, amely mindössze 10 hónapos önálló múltat tekint vissza. 1988. november 1-én alakították meg saját szervezetüket.

A mostani tanácskozáson a közgyűlésig hivatalban lévő elnökség beszámolóját elfogadták a szövetség eddigi végzett munkájáról. Amint az előterjesztett anyagból is kiderült, a sportág helyzete korántsem nevezhető kiegyensúlyozottnak. Az eltelt hónapokban is számos nehézséggel kellett az elnökségnek szembenézni. Ilyen volt például, hogy a válogatott az idény közepén egy időre szakvezető nélkül maradt.

A jégkorongsport mostoha viszonyaira jellemző, a játékosok száma évről évre csökken, jelenleg 450 igazolt hokis kergeti a korongot Magyarországon. Mivel a csökkenés a fiatalabb korosztályokra is igaz, aligha lehet csodálkozni azon, hogy az ifjúsági csapatok egyre gyengébben szerepelnek a nemzetközi porondon. Köztudott, jövőre Budapest ad otthont a „C” csoportos felnőtt világbajnokságnak, s ilyen előzmények ismeretében a házigazda válogatottnak aligha lehetnek vérmes reményei.

Ezt követően az újjáalakuló szövetség alapszabályzatát tárgyalta meg a küldöttek. Az előkészítők alapos munkát végeztek. Erre utal, hogy alig hangzottak el módosító javaslatok. A közgyűlés elfogadta a bejegyeztetéshez szükséges alapokmányt, s ezzel

gyakorlatilag megalakult az önálló Magyar Jégkorong Szövetség.

A szabályzat kimondja: az elnökségnek 8–12 tagja lesz. A közgyűlésen az élvonalbeli csapatok két, a másodosztályú egyesületek küldöttei pedig egy szavazati joggal rendelkeznek. A tanácskozás akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több mint a fele megjelenik a tanácskozáson.

Az elnököt és a főtítkárt vita nélkül, egyhangúan szavazta meg az MJSZ alakuló közgyűlése. Ennek eredményeként a szövetség élén továbbra is Sárközy Tamás áll, míg a főtitkári tisztségre újraválasztották Studniczky Ferencet.

Eddig a napirendi pontig a legnagyobb rendben, zökkenőmentesen folyt a tanácskozás. Amikor viszont az elnökség tagjait kellett volna megválasztani, kisebb vihar tört ki a teremben. A jelölőlistára több olyan, a sportág berkeiben jól ismert személyiség nem került fel, akik — mivel nem voltak jelen a közgyűlésen — szándékairól csak másodkézből álltak rendelkezésre információk. Az ő esetükben szinte mindig felmerült a kérdés: mi lesz, ha valaki bekerül az elnökség tagjai közé, majd miután megválasztásáról értesül, nem vállalja a tagságot?

A másodosztályú csapatok vezetői kifogásolták, hogy az elnökség jelölőlistáján egyetlen képviselőjük sem szerepelt. Kérésükre a szegedi Bánáti Antal is felkerült a listára, s a titkos szavazások után kialakult a 12 tagú elnökség, amelynek ő is tagja lett.

Hranek is vb-dobogós

Három, kettő, vagy egy kesztyűs legény marad versenyben Papp László válogatottja közül? — ez volt a keddi kérdése a moszkvai öklövívó világbajnokságon. Füzesy remeklése nyomán egy érem már hétfőn bizonyossággá vált, de a veretes fémdarabok számát még ketten növelhették.

A 81 kilós Hranek Sándor és a szuper súlyos egyéniségek között próbálkozó Szikora István (plusz 91) jutott közel a nagy lehetőség kapujához.

A Borsodi Bányászban boksizoló Hranek egy akadályvétel után a finnek képviselő Kai Helenius-szal került szembe a szorítóban.

A keddi délelőtti programban a 12., vagyis az utolsó párbay léptek a ringbe. Azon mód a tárgyra tértek, nem kerestek ütőtávozt, hanem rögtön szabad utat engedtek ökleiknek. A célzóversenyt már az első menetben Hranek

nyerte, a második végén pedig egy jobbegyenes és egy balhorog után két alkalommal is számolni kellett a finnre. A befejező menetnek még a fele sem telt el, amikor a magyar ismét megrendítette az észak-európai, akit a bíró Hranek döntő fölénye miatt leléptetett. Megszületett a második magyar érem is Moszkvában!

Ugyanez volt a célja Szikora Istvánnak is, aki a világbajnokságon kedden első ízben lépett a kötelek közé. S mindjárt módja nyílt rá, hogy Füzesy és Hranek után ő is az érmesek közé tartozzék. A balassagyarmatiak világbajnoki újoncának azonban nem ígérkezett vajmi egyszerűnek a bemutatkozás, hiszen a nemzetközi bokszeletben jelentős szerepet betöltő NDK öklözője, Maik Haydeck várt rá a negyedöntős mérkőzésen, aki jobbnak bizonyult nála.

Trükkös mintavétel

Csengeri Kálmán az augusztusi országos bajnokságot megelőző felkészülési időszakban akadt fenn az ellenőrzésen. Esetében a vétség nem volt bizonyítható, ezért a bizottság a fegyvernem vizsgálatát megszüntette. Egyértelművé vált, hogy a mintavétel során nem a szabályoknak megfelelően jártak el az OTSI doppinglaboratóriumában, ezért az ellenőrzés eredménye nem fogadható el bizonyítékként.

A szőli olimpián is póru jár magyar súlyemelő az OTSI laboratóriumában első kísérletre nem tudott elegendő mennyiségű mintát adni, s az ellenőrző központ munkatársa a vizeletet lezáratlanul egy polcra tette, miközben a versenyző a helyiségből eltávozott. Csengeri egy óra múlva tért vissza, ekkor a mintavételt befejezték, majd ezt követően zárták le pecsétviasszal a mintát.

„Magaslati úton” a Kapos Volán röplabdázói

Annak idején a Kaposvári Dózsa férfi röplabdacsapata az NB II. egyik szürke eminenciása volt, amelyről könnyű szívvel lemondtak a lila-fehérek a Kapos Volán javára. A közlekedésiek viszont hálás gazdának bizonyultak. Az erkölcsi támogatás mellett az egyesület — de méginkább a Kapos Volán Vállalat —, az anyagiakat is megteremtette a sikeres szerepléshez. Így következett az NB II. után az NB I. Először természetesen az első osztály „B” csoportjában bizonyítható képességeit Laszczik Iván edző legénysége. Bizonyította is, olyannyira, hogy a most kezdődő bajnokságban a kaposvári csapat már a legjobbak között, az „A” csoportban szerepel. Mint a közlekedésiek mondják, a csapat magaslati úton halad tovább.

Ami tehát Kaposvárott az esélyesebbnek tartott női csapatnak a K. Vasas Izzónak — mai nevén a K. Tungstramnak — nem sikerült, az a Kapos Volán legénységének igen. Somogyországban fokozott érdeklődéssel is várják, hogy az egyre népszerűbb Volán miként áll majd helyt a legjobb magyar csapatok ellenében. A „hazai gyökér” edző, Laszczik — mint mondotta — nem félti fiait a legjobbak között sem. — „Esélyesnek tartom az együttest, hogy a 4–8. hely valamelyikét kiharcolja” — jegyezte meg.

A Kapos Volán lényegében a feljutást kiharcoló gárdával vág neki az új bajnokságnak. A régiak közül ugyan hárman távoztak. Vidák, Karagity és Búzás visszavonult, vagy másutt folytatja. A 12 játékosból álló keret bázisa a régi gárda: dr. Pridál, Cifra, Horváth, Schmidt, Stefik, Erdei, Szabó, meg Kántor. Egy ütőképes játékosal erősödött is a kaposvári csapat. A Volán leigazolta Czotter Csabát a ZTE egyik volt erősségét, aki már együtt készül a csapattal. A kaposvári mester számít még Károly, és a juniur csapatból előre lépő Kiss Z. és Tóth Gy. játéka is.

Kovács Sándor

Titkos szavazás nyílt levelezőlapon

Október 21-én kerül sor a Magyar Atlétikai Szövetség újjáalakuló közgyűlésére, és erre már javában folynak az előkészületek. Így például a „szakma” talán legfontosabb képviselői, az edzők levelet kaptak — már aki kapott! — a megbízott edzőbizottsági vezetőtől, Fejes Zoltántól és az edzőbizottság titkártól, Kovács Sándortól. A levél tartalma meglehetősen felbőszítette a címzettek idegeit. Abban ugyanis közölték, hogy október 8-án a szövetség székházában összegyűlnek az atlétaedzői képesítéssel rendelkezők, és titkos szavazással, demokratikus módon kiválasztják azt a tizenkét személyt, aki képviseli majd az edzői testületet a közgyűlésen. E választás külön jelentősége, hogy a küldöttek alkotják egyben a jövőben működő edzőbizottságot is.

Van azonban egy kis bökkenő! A levél végén az aláírók felszólítják az edzőket arra, nevezzék meg azokat, akiket jelölnének az említett helyekre, és a válaszlevelet írják alá.

Mivel Fejes Zoltán szabadságát tölti, Kovács Sándortól kérte az MTI munkatársa: mi szükség van erre a meglehetősen érthetetlen eljárásra?

— Kibújhatnék a válaszadás alól azzal, hogy a levelet Fejes Zoltán írta, de nem teszem, azaz elmagyarázom, mi az ok — mondta a MASZ jelenlegi apparátusában dolgozó Kovács Sándor. — Október 8-án várhatóan több mint száz edző lesz jelen. Előzetes tájékoztatóként kértük a neveket, hogy felvegyük őket a jelölőlistára. Erre azért van szükség, mert ellenkező

esetben, ismervé a magyar mentalitást, elég jelentős, mondhatnám óriási viták lennének — hangzott a válasz.

— A beküldött nevek egyben szavazat gyanánt is szolgálnak?

— Nem, a szavazás titkos lesz. A jelenlévők voksolnak majd.

— Bárkire, vagy csak az előzetesen jelöltekre?

— Természetesen bárkire.

— Akkor újfent érthetetlennek tűnik, hogy mi szükség volt erre a különböző „találgatásokra”, — joggal — okot adó levelezgetésre. Egyébként egy, szakáganként 30-50 edző nevet tartalmazó listát is mellékeltek, igaz?

— Igaz!

— Nem lehetett volna egyszerűen ezt a listát odaadni az edzőknek, akik a helyszínen megjelölnék saját „választottjukat”, vagy ha az nem szerepel a felsoroltak között, akkor odaírják? Így sokkal egyszerűbben menne minden, és nem lenne ok a „szóbeszédre”.

— Nem, mert sokan nem jönnek majd el ilyen vagy olyan okok miatt, és akkor az ő véleményüket nem ismernénk.

— Ezek szerint az ő esetükben a beküldött válaszlevél számít majd szavazatnak?

Nem, csak a helyszínen lehet szavazni.

— Akkor pedig nem mindegy, hogy milyen neveket küldtek be a leveleken?

— Nem, nekem további érvem nincs! Szerintem így helyes, ahogy csináljuk.

**Köszöntjük
Adalbert
nevű olvasóinkat**

Adalbert a magyar történelemben is jelentős szerepet játszott: Szlavnik fehér-horvát herceg fia, a breznovi cseh bencés apátság alapítója, majd prágai püspök, 995-ben Géza fejedelem udvarában tartózkodott, s valószínűleg ő bérmálta meg a már kereszténnyé lett István herceget, későbbi királyunkat Szent Istvánt. Az ősi — föltehetőleg magyar eredetű — Béla személynévét később azonosították az Adalberttal, s tévesen fordították a Bélát Adalberttal. Jelentése: fénylő, nemesség. Adalbertből rövidült az Albert.

A Nap kél: 5.37 óraker
nyugszik: 17.34 óraker

A Hold kél: 2.55 óraker
nyugszik: 16.31 óraker

Cigány népfőiskolák Baranyában

A baranyai cigányság alapműveltségének gyarapítására, életmódjának kedvező formálására és társadalmi beilleszkedésének segítésére új programokat kezdeményezett a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. A közművelődési program első eredményeit és tapasztalatait vitatta meg keddi ülésén a megyei tanács mellett működő Cigányügyi Koordinációs Bizottság Pécsen. Baranyában az országos átlagot meghaladó a cigánylakosság aránya, ezért minden hasznos kezdeményezést támogatnak a tanácsok.

A TIT négy településen — Komlón, Alsószentmártonban, Gilvánfán és Pécsen — cigány népfőiskolát hozott létre, ahol sokoldalú ismereteket szerezhetnek, illetve szerezhettek szűkebb és tágabb világukról a hallgatók. Alsószentmártonban az idén zárult a kétéves ismeretnyújtó program, és az

országban először adtak át cigány népfőiskolai diplomát negyvenegy személynek. Komlón viszont kudarcba fulladt a vállalkozás: az első év után érdeklődés hiányában meg kellett szakítani a stúdiumot.

Az ismeretek megalapozását szolgálták az úgynevezett cigány faluszemináriumok és Kistamásiban és Pétenden. Munkájukhoz segítséget nyújtott a Hazafias Népfőnt és a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem. A program egyik fontos célja volt a cigány állampolgárok felkészítése a helyi önkormányzatban való részvételle. Igen kedvezőek a tapasztalatok, ezért újabb szemináriumok indítását tervezik.

Liget közsgben cigányklub alakult és ennek keretében rendeztek előadásorozatot, sikere nyomán klub nyitását kérték Mindszentgodisán is.

Moldávia

fogta Germania

Egy nyugatnémet sétahajó hétfőn mintegy tíz kilométert sodródott kormányos nélkül a Dunán, míg egy szovjet hajó meg nem állította — közölte Passauban a folyami rendőrség. Mint kiderült, a vízállásjelentésekben emlegetett Passau kikötőjében felelőtlen tréfacsinálók átvágták a sétahajó rögzítő köteleit. A 750 személyes Germania tíz kilométert sodródott lefelé a Dunán, mígnem az osztrák határnál el nem csípte a Moldavia szovjet folyami hajó. A Moldavia a sodorvonalban keresztbe állva egyszerűen elálta a „fantomhajó” útját, s mivel a kormány meghibásodása miatt az irányíthatatlannak bizonyult, a „megszökött” Germaniát visszavontatták Passauban. A Germania kiruccanása mintegy 20 ezer márkás kárt okozott a sétahajó bérlő társaságnak.

Több lesz a felhő

Főleg szerdán várható átmeneti felhősödés, valamint néhány helyen gyöngy zapor. A változó irányú szél mérsékelt lesz. A hőmérséklet szerdán napközben 18, 23 fokig emelkedik.

Penovác Endre grafikusművész alkotásából nyílik kiállítás szeptember 29-én Pécsen, az Ifjúsági Ház galériájában. A megnyitón közreműködik a Vizin zenekar és a Tanac Délszláv Néptáncgyűjtés.

Penovác Endre 1956-ban született a jugoszláviai Tornyoson. 1985 óta állít ki rendszeresen. Önálló kiállításai voltak Jugoszláviában, Magyarországon és az NSZK-ban. Rendszeres szereplője a kül- és belföldi tárlatoknak.

Francia pályázat

Fiatal fotósaink sikere

Két magyar nyertese is van az Air France légitársaság és Párizs városa ideai fotóművészeti pályázatának. Flesch Bálint és Tasnádi László kapott megbízást arra, hogy Párizsban készítsen felvételeket a francia fővárosról, annak lakóiról. Ugyanakkor két fiatal francia fotós hasonló pályázati megbízatással járt Magyarországon. Bruno Bourel és Malik Nahassia képei magyar kollégáik műveivel együtt szerepelnek a győztesek hétfőn megnyílt párizsi kiállításán.

Az Air France francia légitársaság immár ötödik alkalommal írta ki Párizs városával együtt a sajátos pályázatot. Összesen húsz fiatal fotóst választott ki a kiváló szakértőkből álló nemzetközi zsűri. A külföldiek öt országból kerültek ki: ezt az öt országot keresték fel viszont a fiatal francia fotósok.

A kiállítást, amelyet Párizs városa állandó fotó bemutatójának helyiségében, a Forum des Hallban rendezték meg, Françoise Panafieu, városi kulturális tanácsnok és Jean-Dieter Blanchet, az Air France vezérigazgatója jelenlétében nyitották meg.

Pierette csúcsot dönt?

Lesz-e új csúcseredmény azon a festményárverésen, amelyen Pablo Picasso egyik leghíresebb műve kerül kalapács alá? A párizsi árverési szakértők arra számítanak, hogy a „Pierette lakodalmá” című mű megdönti a jelenlegi csúcseredményt a XX. századi alkotások kategóriájában. Annál is inkább, mert lehetővé teszik, hogy Japánból közvetlenül kétoldali videokapcsolat útján is lehessen licitálni. Márpedig az utóbbi időszakban a japán gyűjtők fizették a legmagasabb árakat. A jelenlegi csúcstartó ugyancsak Pablo Picasso egyik műve, amelyet májusban egy New York-i árverésen 43,5 millió dollárért vettek meg. A művészeti szakemberek szerint a mester kék korszakának most kalapács alá kerülő alkotása értékesebb, mint a New Yorkban eladott kép: tehát minden bizonnyal többet is adnak majd érte. A francia csúcsot egy Modigliani-alkotás tartja, azonban azért még frankban sem adtak annyit Párizsban, mint a Picasso-műért New Yorkban: az „csak” 41 millió frankért kelt el a múlt év őszén. A november 30-án esedékes új árverést nagy gonddal készítik elő. A művet előbb Párizsban, majd Tokióban is kiállítják. A „Pierette lakodalmá” állítólag egy svéd gyűjtő tulajdona jelenleg.

FÜGGETLEN JOGÁSZ FÓRUM HÍREI

A Független Jogász Fórum pécsi szervezete őszi tagtoborzó ülését 1989. szeptember 27-én szerdán 16 óraker tartja, a pécsi JPTE Állam- és Jogtudományi Karának épületében (Pécs, 48-as tér 1.) az I. emelet 13. sz. tantermében. Az ülés napirendjén két beszámoló szerepel a Független Jogász Fórum országos szervezete, illetve a Baranya Megyei Ellenzéki Kerekasztal tevékenységéről, továbbá szeretnék a pécsi szervezet éves programját is összeállítani.

— Nyílt napot rendez a családi iroda Paksón szeptember 28-án 9.30—12.00 óráig. Bemutatják, hogy az iroda milyen szolgáltatásokkal áll a lakosság rendelkezésére. Esküvői ruha kiállításon kívül virágkiállításban is gyönyörködhetnek az érdeklődők.

— Új országos felügyelő az evangélikus egyházban. A Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeteinek leadott szavazatait kedden bontotta fel a bizottság. Az új országos egyházi felügyelő, az evangélikus egyház legmagasabb világi tisztségviselője, dr. Frenkl Róbert orvosprofesszor lett.

Elhunyt Lehel György

Hosszú, súlyos betegség után elhunyt Lehel György Kossuth-díjas, érdemes és kiváló művész, a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarának igazgató-karnagya. Temetéséről később intézkednek.

Magyar Rádió, Művelődési Minisztérium, Magyar Zeneművészek Szövetsége

Lehel György 1926-ban született Budapesten. Zenei tanulmányait Kadosa Pál és Somogyi László tanítványaként végezte, s már az 1940-es évek végétől rendszeres és nagy sikerű szereplője volt a magyar, illetve a külföldi hangversenyeknek. 1947 óta dolgozott a Magyar Rádió Zenei Osztályán, s 1962-től állt a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarának élén. A nemzetközi híru társulattal Európán kívül majd minden kontinensen vendégszerepelt: legutolsó külföldi útjai között az idén Új-Zélandon és az NSZK-ban adott koncertet. Munkásságát számtalan rádiós és mintegy félszáz önálló lemezfelvétel őrzi: repertoárja Bachtól a kortárs zeneszerzőkig terjedt. Egyik legutolsó lemezsorozata Brahms összes szimfóniáinak felvétele volt, de művészi tevékenységében mindvégig nagy hangsúlyt helyezett Bartók és Kodály művei mellett az új magyar zene, illetve a kortárs külföldi művek bemutatására, műsoron tartására.

A hatos lottó nyereményei

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a szeptemberi hatos lottó nyereményei az illeték levonása után a következők:

- 6 találatos 1 darab, nyereménye 7 811 149 forint;
 - 5 +1 találatos 2 darab, nyereményük egyenként 1 301 858 forint;
 - 5 találatos 232 darab, nyereményük egyenként 16 834 forint;
 - 4 találatos 15 149 darab, nyereményük egyenként 344 forint;
 - 3 találatos 213 962 darab, nyereményük egyenként 30 forint.
- Emlékeztetőül a nyertes számok: 3, 9, 16, 23, 24, 26, a pótszám: 8.

Keresse fel a Dátum Lap- és Könyvkiadó képviselőjét

a K-20-as pavilonhoz
tartozó
telefon/tárgyaló-
termében.
Ha hirdetési
megbízással tisztel meg
bennünket,
2 napon belüli
megjelenést
garantálunk.

Most és itt a BNV-n!

Felvételi előkészítőket indít a TALENTUM Oktatási Stúdió BT

matematika, fizika, kémia,
biológia, földrajz, magyar,
történelem és művészettörténet
tárgyakból.

Részvételi díj: 570—1090 FT/hó.
Beiratkozás: 16—18 óráig
Budapest XI.,
Villányi u. 5—6-ban.

Telefon: 181-0160
(Telinformix 7—22 óráig).

A Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

a vállalat központjába titkárnői
munkakörbe, érettségizett, a német
nyelvet társalgási szinten beszélő
gyors- és gépirónót keres.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezni személyesen az Erdőgazdaság Személyzeti- és Oktatási Osztályán lehet, Keszthely, Szabadság u. 10. szám alatt, legkésőbb 1989. október 20-ig.

APRÓHIRDETÉS

52 m²-es OTP-s öröklakás áron alul sürgősen eladó. Érdeklődni: hétfőtől péntekig 16 óra után: 74/15-563, vagy személyesen Alisca u. 16. 3/2. Szekszárd.

Fikusz (2 m) eladó. Decs, Béke u. II. Zsigmond László.

Ocelot mintás női bunda (167 cm magasságra) eladó. Telefon: 74/15-015 munkaidőben

Antracit színű bramac cserép kb. 2000 darab eladó. Érdeklődni: Tolna, Alkotmány u. 89. Munkaidőben: 74/15-015.

Felújításra szoruló 125 cm³-es Cross-motor eladó. Érdeklődni: Tolna, Alkotmány u. 89. Munkaidőben: 74/15-015

Felsőfokú gépész végzettséggel, 20 évi gyakorlattal állást keresek. „Sokol-dalú” jeligére a kiadóba.

Özvegy, 64 éves, 154 magas aszszony vagyok. Mezőgazdasággal foglalkozom. Gazdaságra alkalmas saját házam és tsz. nyugdíjam van. Ember-tisztelő vagyok. Csak józan életű férfival ismerkednék meg. Leveleket „Rossz egyedül 269672” jeligére a szekszárdi hirdetőbe várok.

Szekszárdon a városközpontban kétszobás összkomfortos családi ház eladó. Cím a hirdetőben!

150 m²-es családi ház gázfűtéses (padlófűtéses) szuterénnal, garázzsal, pincével, beépített tetőtérrel eladó. Érdeklődni: Bajkai Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40.

Biogiliszta szerződéssel, díjmentes technológiával szállítással eladó. Kisebbségi csere Szekszárdon vagy környékén is érdekel. Bajkai Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40

Karambolos 1500 cm³-s VW Golf alkatrészként eladó. Érdeklődni: Tolna, Alkotmány u. 89. Munkaidőben: 74/15-015

Tacton egyfelső tamos dobfelszerelés eladó. Érdeklődni: Jákob, Gyöngy, Ifjúsági ltp. 8.

Gépjárműtechnikus állást keres Tolna megyében. „Minden megoldás” jeligére kiadónkba.

1500-as Lada megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni: 74/16-942 telefonon 17 óra után.

Keszthely, Fodor Imre utca 22. alatt 64 m²-es háromszobás öröklakás garázzsal eladó. Érdeklődni: Keszthely, Balaton utca 10. Telefon: 11-674.

Hajópadló és falburkolat azonnal kapható. Megrendelésre is vállalom. TALLER asztalos-mester Keszthely, Hermann Ottó utca 4.

Nemzetközi Kereskedelmi Kft.

A Central-European International Bank Ltd. és a Közép-Európai Hitelbank Rt. külkereskedelmi tevékenység végzésére alapított -kereskedőházi jogosítványokkal felruházott — vállalata szeptember 1-el megkezdte működését Budapesten a Váci utca 16. sz. alatt.
A Vállalat az alapító bankok által eddig is nyújtott széles körű pénzügyi szolgáltatásainak és nemzetközi kapcsolatrendszerének háttérével komplex külkereskedelmi szolgáltatást kínál saját szakterületén minden érdekelt kül- és belföldi gazdálkodó szervezetnek.

Legyen az ügyfelünk!

CIBINTRA
Nemzetközi Kereskedelmi Kft.
Budapest V., Váci utca 16/a 1052
Tel.: 118-8377, Telex: 22-61-02, Fax: 118-5777
Csalbe: CIBINTRA, Budapest

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó!
Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi
és feladja címünkre:
DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u.7.

hat napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Megjelenés napja:

Hirdetés szövege:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DÁTUM

Bíz a lom!

Akármerre is tekintek — honunkban és külföldön — minden nehézség ellenére azt látom: hatalmas hittel, s talán még nagyobb reménységgel fognak hozzá itt is, ott is a változtatáshoz. Nem kétséges, hogy hosszú ideig úgy néztek egymásra az egyes országok politikusai, mint tyúk a piros kukoricára, az ismeretlennek kijáró félsszel. Ennek levét ittuk, sőt unokáink is bálni fogják, ha mi most nem teszünk ellene, s tudja ezt minden jövőképes erő, akkor is, ha olykor kétségek gyötrik.

Mégis, kül- és belhonban egyaránt ott van valami konok erő, ami tudja, hogy rajta kívül csupán elvétve lehet bárki is okos, de főleg nem mérvadó. Ők viszont azok: önkéntes mérvadók. A kínai pártvezetők kijelentik: mindenki rosszul tudja, csak ők nem, mi történt akkor, amikor a Mennyei Béke gennyei kifakadtak. Nálunk — el nem tekintve a Minek Feledsz Társaságtól — még mindig jellemző, hogy oly sok jótanácsot oszt naponta minden magát csöppet is becsülő retrográd szervezet. Kész volna visszacsinálni mindent, ha tehetné, leváltaná Bánffy György képviselőt, beváltaná fenyegetéseit. Kiváltana ez egy zálogba tett országot?! Aligha. Bíz a lom! Az igen, az még képes lenne előszedni önmagát a kacatok közül, amelyben éppen most kezd porosodni. Bíz, talán ezért is bízik.

Könnyű neki: elég hinni, nem muszáj mindjárt gondolkodni is. Az csak zavar...

Töttös Gábor

Vogel: előbb haza, aztán el

Wolfgang Vogel, az NDK vezetőségének bizalmát élvező berlini ügyvéd kedden biztosítékot adott arra, hogy Nyugatra utazhat az a mintegy ezer keletnémet állampolgár, aki az NSZK prágai nagykövetségén keresett menedéket. Feltétel azonban, hogy ezek az emberek előbb térjenek vissza az NDK-ba. Délután a külképviseleten tovább folyt a háromoldalú belnémet alkudozás — Vogel, az NSZK kormányának illetékesei, valamint a menekülők képviselői között.

Javaslat — értünk is

Az Európai Közösség bizottsága kedden átfogó új javaslatokat terjesztett elő a 24-ek tanácskozásán Lengyelország és Magyarország reformjainak támogatására, Jacques Delors, a bizottság elnöke és Frans Andriessen, a külügyek felelőse pedig a résztvevőkhöz intézett üzenetében további erőfeszítésekre szólította fel a 24-eket, rámutatva, hogy a két ország átalakulásának megsegítését célzó vállalko-

zás csak ebben az esetben lehet sikeres.

Az Európai Közösség bizottsága — a tizenkét nyugat-európai ország integrációs szervezetének javaslattevő és végrehajtó felhatalmazású fóruma — kapott megbízást a hét vezető tőkés ország párizsi csúcserkeztetéstől júliusban a két reformországnak szóló nyugati támogatás összehangolására. A keddi javaslat tehát a 12 ország kö-

Ajándék a szándék?

Eduard Sevardnadze az ENSZ-közgyűlésen javasolta: kössön valamennyi atomhatalom többoldalú egyezményeket az atomháború kitérésének kockázatát csökkentő rendszabályokról.

A Szovjetunió kész bármely órában ismét leállítani minden nukleáris robbantási kísérletét, amennyiben az Egyesült Államok is így tesz, jelentette be a külügyminiszter.

A szovjet miniszter sürgette a haladást a genfi leszerelési konferencián

az atomkísérletek teljes eltüntetése érdekében, majd rámutatott: sürgősen szükséges, hogy ellenőrizhetően leállítsák a fegyvergyártásra alkalmas hasadóanyag előállítását.

A külügyminiszter bejelentette: „Ismét leszögezzük a Szovjetunió álláspontját: végső célunk, hogy egyetlen szovjet katoná se állomásozzék az ország területén kívül. Ám... el kell ítélnünk azt a tényt, hogy országunkat katonai támaszpontok veszik körül” mondotta.

„Mert úgy szerette Isten e világot...” (János 3:16)

A Moszkva téren az Emberbarát Alapítvány fiataljai ezzel a szép bibliai igével és szívhez szóló egyházi énekekkel hívogatták az érdeklődőket.

(Fotó: Kapitány)

„Destabilizálhatja a térséget”

Esetleges semlegesség

Ismét foglalkozott Szűrös Mátyás sajtónyilatkozataival keddi sajtóértekezletén Vagyim Perfiljev. A szovjet külügyi szóvivő a moszkvai sajtóközpontban múlt héten feltett kérdésekre visszautalva most úgy fogalmazott, hogy a teljes képhez hozzátartozik Német Miklós legutóbbi nyilatkozata is, amelyben a magyar kormányfő

megállapította, hogy Magyarország esetleges semlegessége, kilépése a Varsói Szerződésből „destabilizálhatja a térséget”. Mindez csak a két katonai blokk, a NATO és a VSZ egyidejű felszámolásával képzelhető el — idézte a magyar kormányfő moszkvai sajtóértekezletén Vagyim Perfiljev.

zösségének együttes vállalásaira vonatkozó kezdeményezés, amelyet az EGK döntéshozó szerve, a miniszteri tanács elé terjeszenek már annak jövő heti ülésén.

A kezdeményezés egyben mintegy megadja a cselekvési kereteket a lengyel és magyar reformok támogatására vállalkozó másik 12 országnak.

A nemzetközi pénzügyi intézmények és az Európai Közösség hangúlyozzák, hogy az erőfeszítés csak akkor lehet sikeres, ha már tervbe vett akciók mellett újakra is sor kerül.

Macedon felháborodás

A jugoszláviai Macedon tagköztársaság kormánya kedden közleményben hívta fel a figyelmet arra, hogy a jugoszláv—bolgár határ macedóniai átkelőhelyein a bolgár határőrök és vámosok durván, inkorrektül viselkednek a jugoszláviai, főként a macedon nemzetiségű turistákkal szemben. A bolgár hatóságok fellépése esetén egészen drasztikus, megengedhetetlen és a jugoszláv állampolgárok körében jogos felháborodást kelt — hangoztatja a nyilatkozat.

A pápa a békéért

Helyre kell állítani Libanon területi egységét és ki kell vonni onnét minden külföldi haderőt; keresztények és muszlimánok egyenlő jogokkal és méltósággal együttélést alakíthatnak ki ebben az országban — hangoztatta II. János Pál drámai hangú felhívásában, amelyet Libanon békéjéért juttatott el az ott hadban álló felekhez kedden. A katolikus egyházfő közvetlenül az iszlám országokhoz és szervezetekhez intézte felhívását, s ez először fordult elő az egyház történetében.

Holnapi
számunkban
olvashatják,

mit érdemes tudni
a titkos luxusról
és Ribánszkyról

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czako Sándor és dr. Töttös Gábor. Olvasószerkesztő: Kis Pál István. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), és Vigh József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, Bayer Béla, Csík Rita, Gadó György, Gyóffy Árpád, Fejes Imre, Kapfinger András, Kapitány Krisztina, Kolozsi Béla, Lékó Sándor, M. Szabó Imre, Szűcs Imre, Szávai Géza, Pál Zsuzsa, Tamási János, dr. Tóth Edit, V. Horváth Mária, Veress Éva, Wágner Dezső. Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: (74) 16-277, Fax: (74) 15-275. Nyomja az Athenaeum Nyomda, Budapest, VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII. ker. Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200,- Ft, negyed évre 600,- Ft, fél évre 1200,- Ft egy évre 2400,- Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN szám: 0864-9170.